

STUPNJSKA
KUPNOST
V CELJU

Zasavski TEDNIK

•Zasavski tednik• glasilo SZDL občinskih odborov SZDL Trbovlje, Hrastnik, Zagorje in Litija - Urejuje uredniški odbor - Odgovorni urednik Stane Suštar - Naslov: Uredništvo in uprava "Zasavskega tednika", Trbovlje, Trg revolucije 28 - Telefon 90-191 - Račun pri Komunalni banki Trbovlje 660-714-1-146 - List izhaja vsako sredo - Letna naročnina 400 din, polletna 200 din, četrtletna 120 din, mesečna 40 din - Cena izvida v kolportuži 10 din - Tiska: Tiskarna Casopisnega podjetja "DELO" v Ljubljani - Rokopisi morajo biti v uredništvu najkasneje vsak ponedeljek zjutraj - Nemaročnih rokopiesov in fotografij ne vračamo.

TEDNIKOV OKVIR

Teden boja proti tuberkulozi

Tudi letos organizira Rdeči križ Jugoslavije - sekcija za boj proti tuberkulozi v dneh od 18. do 25. septembra po vsej državi "Teden boja proti tuberkulozi". Organizacija Rdečega križa bo skupno z zdravstveno službo pregledala gibanje tuberkuloze med prebivalstvom ter uspehe svojih naporov za izkoreninjenje te bolezni.

Četudi smo v preprečevanju in zdravljenju tuberkuloze pri nas dosegli zadnjih petnajst let pomembne uspehe, je ta bolezen še vedno eden izmed najbolj perečih problemov naše zdravstvene in socialne službe.

Se pred kratkim je bil naš boj proti tuberkulozi usmerjen pretežno le na zmanjševanje pogostega umiranja. Danes pa ob razvoju socialističnih odnosov in stalnem dvigovanju življenjske ravni prebivalstva že z uspehom odpravljamo, da prebivalstvo množično oboleva za tuberkulozo. Dosedanja socialnomedicinska proučevanja so pokazala, da nastanek tuberkuloze povzroča več različnih činiteljev. Le-ti so specifični za razne poklice, za razne socialne sloje in za različna starostna obdobja.

Boj proti tuberkulozi je obenem tudi boj za pravilno prehrano, za higijena stanovanja, za urejene medsebojne razmere, je skrb za čimbolj fizično in psihično kondicijo ljudi. Tuberkuloza je socialna bolezen. Današnji program boja proti tuberkulozi pa zahteva, da se proti njej borijo razen zdravstvenih služb in organizacij Rdečega križa zlasti tiste družbeno politične sile, ki na široki fronti ustvarjajo boljše življenjske pogoje delovnega človeka, ki v njem oblikujejo zavest proti zdravstveno škodljivim navadam, usledinam zdravstvene nepravilnosti.

Jugoslovanski Rdeči križ poziva na sodelovanje v boju proti tuberkulozi vse svoje aktiviste in vse naše družbeno-politične organe, kajti tuberkuloza je še vedno pereč zdravstveni in socialni problem.

PLODNO DELO RDEČEGA KRIŽA V ZAGORSKI OBČINI

V skrbi za sočloveka

Med približno 50 društvi in društvenimi organizacijami v zagorski občini, lahko štejemo za zelo dejavno tudi občinsko zvezo Rdečega križa, kot tudi vse njene krajevne organizacije RK. Navadno ocenjujemo dejavnost te človekoljubne organizacije samo enkrat, dvakrat na leto, zlasti tedaj, ko dobijo številni občani lističe, s katerimi jim vabijo na oddajo krvi za sočloveka, čigar zdravje in življenje je v nevarnosti. Vendar je dejavnost RK razsežnejša, četudi sodi

krvodajalstvo med najvažnejše akcijske dejavnosti te organizacije. Vsi tisti, ki kakor koli prejemajo podporo ali pomoč RK, pa znajo ceniti delo te organizacije z drugačnimi očmi.

Kot rečeno: kljub temu, da je zagorski RK delaven na mnogih področjih družbenega življenja, pa opravlja vendarle najbolj humano delo, ko vabi ljudi na krvodajalsko akcijo, jim dokazuje ogromen pomen te akcije in podobno. Lani so krajevne organizacije RK skupaj z občinskimi odbori RK zapisale v svoje analize kar 480 odvzemov krvi, nekateri občani so pa vpisani trikrat, petkrat in celo večkrat, da so pomagali v silah sočloveka. Le-ti se dejansko zavedajo, da s svojo krvjo rešujejo življenje in zato ne pomislijo dvakoli, kadar je treba oddati najdragocenejšo tekočino - kri.

Tudi te dni se občinski odbor RK s svojimi krajevnimi organizacijami pripravlja na krvodajalsko akcijo, ki bo od 23. septembra do 1. oktobra. Pravkar so občani dobili vabila, naj priglasijo k zdravniškemu pregledu in oddajo krvi. Občinski odbor RK je prepričan, da se bo letos številno krvodajalcev povečalo in da bo tudi tokrat akcija uspešna.

M. V.

TRBOVLJE. — V ponedeljek je v Trbovljah govoril tovariš Sergej Vošnjak o nekaterih aktualnih političnih vprašanjih.

TELEGRAMI

LJUBLJANA. — Na seji dramskega sveta Zveze Svobodnih in prosvetnih društev Slovenije so potem, ko so analizirali letosnjo revijo dramskih skupin v Kopru, sklenili da bo prihodnje leto revija dramskih društev slovenije v novem delavskem domu v ZAGORJU OB SAVI, mladinska dramska revija bo pa na Jesenicah. Razen tega so pa se razpravljali o pripravi na občne zbornice društev in kongres Svobodnih in prosvetnih društev Slovenije ter o prireditvah v počastitev 20-letnice vstaje jugoslovanskih narodov.

LITJA. — Na 19. seji občinskega zbora in zbora proizvajalcev občinskega ljudskega odbora Litija je bil na lastno prošnjo razrešen dolžnosti dosedanjega upravnika Kmetijske gozdarske poslovne zveze Litija, ing. Franc Prijatelj.

TRBOVLJE. — V Strojni tovarni Trbovlje se pripravljajo na prehod na obračun po ekonomskih enotah. Vse ekonomske enote so skontale priprave za prvo fazo obračunavanja. Da bi stvari proučili še bolj konkretno, bodo organizirali poseben seminar.

HRASTNIK. — Hrastnik dobi v kratkem prvo srednjo strokovno šolo. Ob sodelovanju Delavske univerze iz Hrastnika bo Ekonomska srednja šola iz Trbovelj odprla v Hrastniku večerno ekonomsko srednjo šolo. Šola bo v osemetliki Ivana Cankarja. Delavska univerza uvaja letos prvič tudi tečaj za kandidide, ki se nameravajo vpisati v razne šole, pa morajo opravljati sprejemne ali dopolnilne izpite.

VREME

ZA CAS OD 22. SEPTEMBRA DO 2. OKTOBRA:

Nestalno s pogostimi padavinami. Razjasnitve ne bodo trajale več kot dva dni zaporedno. — Najmočnejše padavine pričakujemo okrog 26. septembra. Dr. V. M.

Živahna politična aktivnost

PRED LETNIMI KONFERENCAMI ORGANIZACIJ SZDL JUGOSLAVIJE

Po V. kongresu SZDL Jugoslavije v Beogradu se je aktivnost organizacij usmerila na zbiranje sklepov tega kongresa, na priprave na letne konference organizacij SZDL, na prilagajanje organizacijske strukture sodobnim družbeno-ekonomskim pogojem ter na priprave na republiški kongres Socialistične zveze.

7 dni po letu

ZANIMANJE ZA PRIHOD PREDSEDNIKA TITA V NEW YORK

Na sedežu Organizacije združenih narodov vlada veliko zanimanje za prihod predsednika Tita, ki je prišel v New York zaradi, domnevajo, da se bo udeležil slovesnega začetka 15. redne seje Generalne skupščine Organizacije združenih narodov. Zanimanje za prihod predsednika Tita se je povečalo zaradi ponovne ameriške - evropske zaostitve. O prihodu predsednika Tita dosti pišejo v ameriškem tisku. Zanimanje naravnost pri OZN je pa posloval predsednik Tita, v kateri ga prosijo, naj jih obvesti, če bodo priredili slovesno kosilo v čast.

NAJ BI SE POSVETOVAL NEHRU ODPOTUJE V NEW YORK 21. SEPTEMBRA, NOVOYNY IN GOMULKA

Indijski ministristvo za zunanje zadeve je uradno sporočilo, da bo premier Nehru odpotoval 21. septembra v New York kjer se bo udeležil dela 15. zasedanja Generalne skupščine OZN. Predsednik OZN in prvi sekretar CK KPSR Antonin Novotny ter prvi sekretar CK poljske Delavske stranke Vladislav Gomulka sta pa v nedeljo zjutraj odpotovala iz Prage z letalom na skupni delegaciji svojih držav v New York.

SPREJEM NOVIH ČLANIC V OZN ODLIČEN

Poročajo da je predlog, ki ga je ameriški delegat postavil na četrti izredni zasedanja Generalne skupščine, naj bi takoj sprejeli sprejem novih članov v OZN, vzbudilo veliko prebujenost med delegacijami. Trdijo, da so bili generalni sekretar in drugi števili delegacije, vstevši delegacije Francije, Velike Britanije ter afriških držav, obveščeni s ameriški nameri pet minut pred začetkom seje. Delegacija Gvineje pa predloži nasprotni predlog, po katerem naj bi sprejem novih članov odložili. Ta predlog so tudi izglasovali.

NAJ BI SE POSVETOVAL ZAHOD

Domski vladni krogi želijo, da bi se pred 15. zasedanjem Generalne skupščine Združenih narodov sešli zunanji ministri ZDA, Velike Britanije in Francije ter Zveze republik Nemčije. Ta želja temelji na potrebi po skupnem stališču Zahoda na Generalni skupščini, ker je zahodno nemška vlada sporočila pobudo, da bi se Zahod solidno pripravil na primer, če bi bil odpor proti obsežni Bundeswehra deležen ekonomske podpore v Združenih narodih.

SUDAN PROTI FRANCOŠKIM OPORIŠČEM

New York Times piše, da bo sedanja bivša francoska kolonija, Senegal zahtevala, da francoske vojske zapuste njihovo ozemlje in se vojske izločijo. Ta ukrep bi sudanska vlada lahko sprejela s podporo Francije, da prizna neobstoje Senegal, ki je pred mesec izstopila iz federacije Mali.

IZ JUŽNOAFRIŠKE UNIJE V GANO

V Gano je pobegnilo 14 političnih pravočop opozicijskih strank članov v Južnoafriški uniji. Med njimi so člani Afriškega nacionalnega kongresa, Vseafriškega kongresa in Liberalne stranke. Zatekli so se v Akro, da bi ne bi v Južnoafriški uniji spili.

AKRUMAH - PRVI GOVORNIK AFRIŠKIH DEŽEL

Na zasedanju Generalne skupščine OZN bo ganski predsednik Akromah prvi govornik afriških držav. Govoril bo o važnih položajih v Afriki. Posebno pozornost bo posvetil Kongu, razen tega pa bo zahteval, da obsodijo vsa unijska sproti no tudi problem razpadajoče Afrike, ki je pod nadzorstvom Južnoafriške unije, in priznava pač pa si praviša za novo nemško kolonijo kot svoje novo ozemlje.

večjo pozornost novemu statusu oziroma delu za organizacijsko prilagoditev Socialistične zveze novim pogojem. Ni dvoma, da ti dve nalogi, ki časovno sovpadata, pospešujeta že tako živahno politično dejavnost organizacij SZDL, ki dejansko ni popustila od priprav na V. kongres SZDL Jugoslavije.

Po vseh občinah našega Zasavja so že izdelali načrte za novo organizacijsko strukturo organizacij Socialistične zveze. Konkretizacija teh sprememb so priprave za formiranje krajevnih organizacij SZDL, v katerih bodo člani Socialistične zveze in ostali državljani lahko širše in aktivneje delali in sodelovali pri reševanju najvažnejših vprašanj v življenju komune, naselja, vasi in stanovanske skupnosti. Najvažnejše je, da nova, prožnejša organizacija omogoči vsem državljanom, da bodo lahko sodelovali v družbeno-političnem življenju po svojih interesih, nagnjenih in potrebah.

Kaj torej hočemo doseči z novo organizacijsko strukturo Socialistične zveze? Predvsem obsežnejše zajeti probleme in prirediti večje število ljudi k reševanju teh vprašanj. Problemi stanovanske skupnosti, vasi ali zadruga postajajo sedaj vprašanja krajevne organizacije SZDL, ki se tako - povezujejo delo podružnic - trudijo najti vsakokrat tisto rešitev, ki bo najboljša oziroma najprimernejša. Krajevne organizacije SZDL bodo omogočile, da ugotavljamo skupne interese svojega področja in jim dajemo prednost - prav tako pa tudi, da bomo pravilno vsklajevali interese podružnic krajevnih organizacij in posameznikov.

Nekateri menijo, da se s tem zavira inicijativa podružnic, ker bo njeno delo usmerjeno k nalogam, ki jih sprejme krajevna organizacija. Ta pomislek je pa neutemeljen, ker podružnica s temi deli ne bo utrujena ali ovirana v svojem delu. Nasprotno: ugotavljanje problemov na območju stanovanskih skupnosti vasi ali zadrug že samo nakazuje, za katere probleme se je vredno zavzeti in katerim je treba dati prednost. Podružnica bo tako imela v okviru svojih možnosti široko področje dela in bo njena inicijativa lahko pršla do svoje prave veljave.

V občinskih in krajevnih organizacijah SZDL posvečajo sedaj posebno pozornost izbi-

ranju novih vodstev in sploh stvarnejšemu razporedu družbenih delavcev v komunah. Ko je tako tovariš Tito govoril na petem kongresu Socialistične zveze o reševanju kadrovskih vprašanj v SZDL, je poudaril, da je treba v praksi zagotoviti sestavo takih vodstev, da se bodo lahko popolnoma posvetili svoji osnovni nalogi in da bodo tudi po svojih drugih sposobnostih lahko zadovoljivo vršile svoje dolžnosti.

Predvsem je treba poudariti, da morajo biti nova vodstva delovna in operativna telesa. V njih ne sme več biti častnih funkcij. Prav tako je treba odpraviti kopičenje zadolžitve. Vsaka funkcija namreč zahteva danes celega človeka. Dosedanje priprave in razgovori so nadalje jasno pokazali, da je dosti ugodnih ter za družbeno-politično delo sposobnih ljudi, zlasti še med delavci. Ponekod je bilo vse do danes

PROSLAVA 45-LETNICE ELEKTRARNE TRBOVLJE IN 10-LETNICE DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA

Praznik elektrarne

Kolektiv trboveljske termoelektrarne je praznoval v soboto, 17. septembra, 45-letnico obstoja svojega podjetja in 10-letnico delavskega samoupravljanja. Ze okrog 8. ure zjutraj so začeli prihajati gostje iz Ljubljane, Zagreba, in Soštanj ter predstavniki trboveljskih podjetij. Med gosti smo opazili tudi sekretarja občinskega komiteja ZKS Trbovlje Janeza Zelenika.

Ob devterih dopoldne je bila slavnostna seja delavskega sveta Elektrarne Trbovlje, nato so si pa gostje ogledali novo tovarno zraven termoelektrarne, namreč tovarno zidakov, ki bo še letos dala svoje prve proizvode opečnih enot. — Po ogledu nove tovarne so si vsi povabljeni gostje ogledali še na novo preurejen obrat družbene prehrane za kolektiv Elektrarne. Obrat je popolnoma predelal in sedaj da-

leč na okoli najdeš tako lepo opremljeno gostinskega obrata.

Iz Elektrarne so se gostje odpeljali v center Trbovlje, kje, so si ogledali 25-stanovanjsko moderno stolpnico, v kateri so razen stanovanj predvideni še drugi prostori, tako na primer klubski prostori za kolektiv, nadalje bo v tej stavbi otroški vrtec, ljudska knjižnica in še drugi lokali.

Gostje so imeli namen, da si ogledajo še druge zanimivosti in novosti v kraju, vendar je to preprečilo slabo vreme. Kljub temu so pa v teku dneva tekmovali športniki Elektrarne Trbovlje, Soštanj in Zagreba. Pomerili so se v namiznem tenisu, šahu, kegljanju, streljanju in odbojki. — V namiznem tenisu so zmagali člani kolektiva Elektrarne Trbovlje, v šahu Soštanj, v kegljanju, streljanju in odbojki tudi člani kolektiva soštanske Elektrarne. Prvo mesto v tekmovalstvu si je osvojila Elektrarna Soštanj s 14 točkami, drugo Elektrarna Trbovlje z 11 točkami, tretje pa Zagreb s 5 točkami.

Popoldne pa je imel kolektiv trboveljske Elektrarne v domu Svobode Trbovlje II zaključno

TUDI V ZAGORJU EKONOMSKA CENA MLEKU

Od 1. septembra veljajo tudi v Zagorju ob Savi za mleko ekonomske cene. Zagorske potrošnike preskrbuje z mlekom samo kmetijska zadruga Izlake (ki prodaja pasteurizirano mleko) in kmetijska zadruga Čemšenik. Kmetijska zadruga Izlake prodaja odselek mleka po 46 din za liter, kmetijska zadruga Čemšenik pa po 42 din (obe zadruzi prodajata nevstekljeneno mleko).

Kljub temu, da mleka v predelovalnem obratu kmetijske zadruge na Izlakah ne manjka (saj polovico odkupljenega mleka predelajo v maslo in sir), se mnogokrat dogodi, da zmanjka mleka; in to potem, ko zagorski potrošniki še v vrstah čakajo nanj.

Razumljivo je, da je treba kritično stanje s preskrbo mleka — na katerega zagorski volivci stalno opozarjajo in za pristojni činitelji tudi skušajo urejevati — spraviti v red z nekaterimi novimi organizacijskimi oblikami, hkrati pa zagotoviti in uvesti enotno ceno mleku, uvesti prodajo pasteuriziranega, vstekljenega mleka, povečati izbiro mlečnih izdelkov in določiti ustrežnejši obratovalni čas prodajalca, da bodo posled prodajale mleko tako, da ga bo mogoče dobiti že v zgodnjih jutranjih urah.

LEP JE PLANINSKI DOM NA GORAH (PREJ SV. JURIJ) - TO JE POSTALA PRILJUBLJENA IZLETNIŠKA TOČKA DELOVNIH LJUDI HRASTNIKA IN OKOLICE.

UČITELJEV NI, KAJ SEDAJ?

- O PROBLEMATIKI
- LITIJSKEGA
- ŠOLSTVA
- V NOVO
- ŠOLSKEM LETU

Potem, ko so odborniki obeh zborov litijskega občinskega ljudskega odbora na zadnji skupni seji poslušali poročilo predsednika sveta za šolstvo Toneta Paaprotnika o problematiki šolstva v novem šolskem letu v litijski občini (poudariti je treba, da je bilo poročilo skrbno sestavljeno), niso ostali samo pri tavanju, da manjka učiteljev, da zato na nekaterih šolah, kjer bi morale poučevati dve učni moči, poučuje samo ena, v Konjšici pa niso še pričeli s poukom, ampak so tehtno razpravljali o vseh stvareh, v katerih je iskati vzrok, da prosvetni delavci odhajajo iz občine, na drugi strani pa so soglasno potrdili, da je povsem pravilno, da se poskusi rešiti vprašanje pomanjkanja učnih moči le z ustvarjanjem kadrov na območju občine s štipendiranjem.

Sicer velja poudariti, da so v litijski občini že nekaj let težava s prosvetnimi delavci. Precej jih pride, pa spet odide, ker zanje ni na voljo stanovanj. Vozijo se v službo pa ni

ravno najboljša rešitev, kljub temu, da je na šoli v samem mestu še nekaj takih prosvetnih delavcev, ki se vsak dan vozijo v Litijo na delo. Povsem razumljivo je, da so odborniki zato sklenili, priporočiti vsem gospodarskim organizacijam in kmetijskim združenjem, da pomagajo pri reševanju stanovanjske problematike učiteljev, še posebej so pa naglasili, da bi Predilnica v Litiji in Tovarna usnja in krzna v Smartnem v tem pogledu lahko kar najuspešneje pomagali ljudskemu odboru. Seveda ob vsem tem ne kaže podcenjevati sodelovanja ostalih državljanov, saj so na primer prebivalci Gaborovke s krajevnim samopripravkom pomagali, da se v kraju gradi stanovanjska hiša za jamošnje učitelje. Razumljivo je nadalje, da terja nova reformirana šola precej več tudi od prosvetnih delavcev, pri čemer pa pomenijo prostori zanje pomemben faktor, da se namreč lahko pripravljajo na pouk. Priprave na pouk v neprimernih stanovanjskih prilikah so pa

razumljivo za daljše razdobje nemogoča zahteva.

Z novim šolskim letom je uveden na nekaterih šolah pouk samo vsak drugi dan, to pa zaradi pomanjkanja učiteljev. V Konjšici na primer s poukom še niso začeli, ker niso še dobili učne moči. Letos bo tako nadalje ohranjen pouk v Gradšču, Primskovem, Stangli in Memoju. Zategadelj ni čudno, če so odborniki izrekli na zadnji seji ljudskega odbora pri znanju svetu za šolstvo, ki je tudi letos na novo razpisal deset štipendij za šolanje na učiteljsko, da se tako prvenstveno s kadri iz domačih krajev reši še nekaj let trajajoč problem pomanjkanja učnih moči. Po približni oceni manjka letos v občini najmanj sedem učiteljev, da bi pouk lahko nemoteno potekal. Računati je, da je z novim šolskim letom odšlo z območja litijske občine 15 učiteljev, na novo pa jih je prišlo le šest, trije absolutni učiteljski in trije na podlagi razpisa.

Odborniki to na seji še poudarili, da bo treba vzporedno z reševanjem stanovanjskega problema za učiteljevo in vprašanja pomanjkanja učiteljev izboljšati tudi materialno stanje šol. Sredstva, ki so dosedaj v občinskem proračunu namenjena za materialne izdatke za šole, pa še zdaleč ne zadostajo za kritje najnujnejših potreb. Na šolah ni sodobnih učil, primanjkuje pa sicer tudi na splošno učil. Več pomoči je treba nuditi tudi knjižnicam, saj znatno primanjkuje knjig, pa tudi izbira letnih in najboljša. Obstajajo pa še številni drugi problemi, za katerih rešitev se bodo morali v večji meri zavzeti šolski odbori, na vsaj pa še posebej krajevne organizacije Socialistične zveze in druge družbene organizacije.

Na seji so razpravljali še o litijskem otroškem vrtcu, v katerega se je letos vpisalo kar 60 otrok manj kakor lansko leto, delno zaradi zvišanja cene oskrbnega dne, v precejšnji meri pa tudi zaradi nevdržljivosti.

- NAROČNIKI ZASAVSKEGA
- TEDNIKA IMAJO PRI
- MALIH OGLASIH
- OSMRTNICA IN ZAHVA
- LAH 50-ODSTOTNI POPUST

odnosov med vzgojitelji in kolektivom. Nujno je, da se problematika litijskega otroškega vrta čimprej uredi, vrtec pa naj v celoti služi svojemu namenu, saj je kot tak predšolska vzgojna ustanova.

Odborniki litijskega občinskega ljudskega odbora so sprejeli nekaj važnih sklepov, ki bodo nedvomno precej pripomogli k odpravi različnih problemov. Samo tavanje v njih je brezplodno. Treba je jasnih sklepov, kako rešiti razna vprašanja, na drugi strani pa pokazati tudi zanimanje za odpravo problemov, kot so ga pokazali občinski odborniki v Litiji. Kaže, da brez nekaj let ne bo več šolskih vprašanj, zlasti ne, če bodo šolski odbori in volilci sami pomagali k njihovi odpravi.

DEDEK POMAGA PRI UCENJU SVOJIM VNUCKOM

PRED KONFERENCO POVERJENIŠTVA OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS ZA OBMOČJE

Stanovanjske skupnosti v Radečah

Nocoj bo v Radečah prva konferenca poverjeništa komiteja ZKS za področje stanovanjske skupnosti v Radečah. Več kot sto članov ZKS petih osnovnih organizacij s tega območja bo podalo svoj delovni obračun, hkrati bodo pa z izmenjavo mnenj našli koristne napotke za bodoče delo. Po dosedanjih pripravah sodeč, se bo konferenca dotaknila vseh delovnih področij, kjer je aktivnost; nujna in potrebna. Z druge strani je pa

obravnavala vseh vrst aktivnosti o formiranju poverjeništa potrebna tudi zaradi večje afirmacije stanovanjske skupnosti. Stanovanjska skupnost v Radečah sodi med najboljše v hrastinski občini, vendar je še vedno dovolj problemov in nerešenih vprašanj, kar zadeva aktivno delo vseh družbenih faktorjev v mesu, zlasti pa organizacij ZKS. Današnja konferenca naj bi obravnavala gospodarski razvoj in tudi perspektivni načrt na

tem področju. Tu bo zlasti treba prikazati oblike dela in mesto, ki pripada komunizem pri delu za čimhitrejši gospodarski razvoj.

Društveno življenje v Radečah še vedno ni na ustrejni višini. Treba je priznati, da je temu kriva tudi delna neaktivnost članov ZKS. Z večjim čutom odgovornosti bi bilo društveno življenje v kraju lahko mnogo živahnije in splošno zadovoljstvo prebivalstva.

Treba bo tudi osveščiti delo poverjeništa in vseh članov ZKS v borbi za poglobljanje skupnosti sanovalcev, za razvijanje tovariških, socialističnih odnosov med ljudmi, za čuvanje, upoštevanje in krepitev pravic državljanov, za informiranje ljudi o vseh problemih družbenega razvoja. Borba proti raznim nesocialističnim pojavom mora postati ostrejša in doslednejša.

Posebno pozornost bo treba posvetiti koordinaciji dela vseh družbenih enot, namreč da se kolektivno obravnavajo in rešujejo vsi problemi, ki se vsakodnevno pojavljajo pri delu stanovanjske skupnosti in njenih organov.

Prepričani smo, da bo današnja konferenca v Radečah uspešna in da bodo njeni rezultati prinesli v praksi nove in večje uspehe.

Pogovori o trgovini

Te dni so bile na vseh sedežih zasavskih občinskih ljudskih odborov, kakor drugod v ljubljanskem okraju, občinske konference o stanju in razvoju trgovine. Ker je bila trgovina v ljubljanskem okraju pri razvijanju gospodarstva nekoliko zastopljena, se je Trgovinska zbornica za ljubljanski okraj v zadnjem času nekoliko aktivneje lotila reševanja problemov s tega področja. Vse bolj se pa za vprašanje trgovine in njihove rešitve zavzemajo tudi politični in oblastni organi.

Pobudo ljubljanske okrajne trgovinske zbornice velja vsekakor pozdraviti. Podatki, zbrani s teh konferenc, bodo nedvomno lahko koristili pri nadaljnjem delu, posebej pa še pri sestavi načrtov za razvoj trgovine v posameznih zasavskih občinah. Obenem so se s stanjem in problemi trgovine seznanili prav vsi; tako tudi politični forumi, ki bodo nedvomno lahko v precejšnji meri pomagali pri reševanju problemov v trgovini in pri izde-

lavi načrtov za razvoj trgovine.

Prav po vseh občinskih konferencah so udeleženci spoznali, da je treba z modernizacijo trgovskega omrežja čimprej vpeljati v trgovske lokale, kjer je to seveda možno, samoposredni in samoljubni način poslovanja. Poudariti velja, da ta rešitev niti ni preveč draga; z njo pa je mogoče znatno povečati promet trgovske prodajalne, in kar je še važnejše: kar najbolj zadovoljiti potrošnika.

Ker je bila razprava na vseh občinskih konferencah o stanju in razvoju trgovine v zasavskih občinah precej plodna in so bili osvojeni številni napotki, zlasti s stališča, kako izboljšati trgovino in ustreči zahtevam potrošnikov, bomo o nekaterih važnejših zaključkih s konferenc v Litiji, Zagorju, Trbovljah in Hrastniku pisali prihodnjik.

LICNI KATALOGI STROJNE TOVARNE

Vedno večji izvoz izdelkov Strojne tovarne Trbovlje, zahveva tudi primerno propagando, namreč da se zainteresirani oskrbe s primernimi katalogi s prikazom in opisom strojnih izdelkov te tovarne. Komercialni oddelk STT je te dni izdal lično opremljen katalog z vsemi, najbolj iskanimi proizvodi tovarne in treh jezikih. To je doslej eden izmed najlepših katalogov, ne samo po opremi, temveč tudi po vsebini. Strojna tovarna Trbovlje nudi vedno več raznih strojnih izdelkov, predvsem pa rudarsko opremo.

Daruj kri za sočloveka!

Kakor vsako leto, bo v Hrastniku tudi letos krvodajalska akcija. Tudi sedaj bi želeli, da bi se čim več prebivalcev hrastinske doline odzvato tej plemeniti akciji, saj človekoljubni ljudje z oddajo krvi rešijo nešteto bolnikov zdravje in življenje širom po naši domovini. Predvsem bi bilo želeli, da bi se organi delavskega samoupravljanja v svojih podjetjih zavzeli za to, da se čim več uslužbenec prikladi za to humano akcijo. Zaželeno bi bilo nadalje, da bi tudi ljudje iz naših vasi darovali kri za bolnike, katerih življenje je v nevarnosti.

Hrastničani! - Na svidenje v dneh 22. 23. in 27. septembra v rudniški ambulanti!

PO SVETU

Letos poteka petnajst let od prvega zasedanja Generalne skupščine OZN, ki je štela ob svoji ustanovitvi manj kot polovico današnjih članov. Ko se je v torko začelo jubilejno - petnajsto - zasedanje, je marksidske nehotne pomislili, da vzdušje ni nič kaj primerno za jubilejno slavo, čeprav se še nikoli na enem samem kraju ni zbralo predstavnikov tolikih narodov - dvainosemdeset je članic OZN - in na tako visoki ravni, saj je v New York prispelo veliko število predsednikov vlad in šefov držav, tako iz vzhodnega tabora kot iz izvenblokovskih držav. Vrsti dogodkov, ki so se sledili po pariškem polomu vrhunske konference in ki so dosegli svoj vrhunec v oživljanju hladne vojne

mišljeniki v tujni, da koeksistenc ni mogoča, da je vse skupaj le utopija in da lahko mednarodni odnosi počivajo le na sili atomskega in drugega orožja. Prve posledice takega nevarnega početja so že tu: PREDSEDNIK ZAHODNOMERKE REPUBLIKE GOVORI PRIPADNIKOM ZAHODNOMERKE VOJSKE KOT VOJAKOM, V CIGAR ROKAH JE US, DA VSE NEMČIJE, KAKOR DA DEMOKRATIČNA REPUBLIKA NEMCIJA SPOH NE BI OBSTAJALA. POZIVA JIH, NAJ NAPREJ RAZVIJAJO JUNAŠKE VOJAŠKE TRADICIJE NEMškeGA NARODA (dve svetovni vojni v pol stoletja!) IN NAJ J.H. PRILAGAJO DANAŠNJI PRILIKAM IN POTREBAM. NAPOVEDUJE, DA

obtožbam in nasprotnimi obtožbam in druga na drugo vale krivdo za stanje v Kongu in v svetu nasploh. Vojna v Alžiriji se nadaljuje in če lahko verjamemo (raje ne bi!) besedam predsednika de Gaulle, ni upa, da se bo kmalu končala; v Laosu, ki bi moral ostati po ženevskih sporazumih iz leta 1954 izven blokovskih vplivov in splet, je prišlo do novega zapleta, šest sto milijonska Kitajska pa čaka pred vrati OZN, ker jo "zastopa" vlada s Tajvana, ki se drži ob podpori ameriških dolarskih injekcij in bajonetov dobro plačane kumintanske policije in vojske. Razgovori o razorožitvi in o prekinitvi jedrskih poskusov so zašli v slepo ulico, komisije in državniki, ki so se o teh problemih razgovarjali, pa so se razšli domov... Skratka, podobna, ki za jubilejno leto ni preveč primerna niti vzpodbudna! Toda dejstvo je, da se jubilejno zasedanje

sedanje stanje spet popravijo in ga vsaj "normalizirajo" do predpariškega nivoja.

V Parizu smo videli, da se štiri velike sile niso mogle sporazumeti o osnovnem problemu: O ATOMSKI RAZOROŽITVI IN O OBNAŠANJU OBEH BLOKOV V NOVIH POGOJIH. Res je sicer, da do sporazuma o razorožitvi, atomski ali klasični, popolni ali samo delni, ne more priti, če k temu ne soglašajo tudi tiste velike sile, ki so v Parizu pokazale, da nočejo soglašati. Toda razprava o teh vprašanjih pred široko publiko Generalne skupščine, kjer poslušajo doma vsi narodi sveta in kjer zastopniki teh narodov lahko konstruktivno prispevajo k veliki in usodni debati o zlagjevanju medsebojnih blokovskih trenj, je lahko neprimeren bolj koristen in konstruktivna kot so razgovori štirih velesil v zaprtim klubu štirih velesil, ki se sicer sestajajo dobro vedo, da se nimajo namena sporazumeti.

Značilnost tokratnega jubilejnega zasedanja Generalne skupščine je torej v tem, da je svet prenesel vse glavne, pereče probleme, ki ga teže, spet v avle te mednarodne organizacije, ki je doslej že večkrat prestala, dobro prestala, svoj zrelostni izpit.

V tem okviru je toliko pomembnejše, da bodo v New Yorku zbrani še štiri številnih izvenblokovskih držav - tudi predsednik Tito se je na čelu jugoslovanske delegacije izkrcal v turek v newjorski luki - ki bodo lahko s svojimi predlogi in posredovanji prispevali k temu, da se začne že do nevarne mere sprte velesile, spet pogovarjati o tem, po kakšni metodi bi se lotili vprašanj, ki naenkrat, nerešena kot so, spet resno vznemirjajo svetovno javno mnenje in sejejo bojazen za jutrišnji dan.

Nekdo je zapisal v nekem francoskem listu, da se začnjen v svetu "linija nerazvitih, mladih, do večera še kolonialnih ali polkolonialnih narodov". S tem je mislil seveda na to, da se bosta morala oba bloka čimdalje bolj ozirati na težnje, potrebe in želje teh narodov, ki imajo v OZN že prevlado. To dejstvo in ugotovitve, da imajo ti narodi izključno samo interes, zagotoviti si miren razvoj, nas lahko navdaja z upanjem, da se bo pariški slani barometer obrnil na bolje. S tem seveda ne smemo od XV. zasedanja pričakovati preveč, Izpolnilo bo svojo veliko nalogo že v primeru, če mu bo uspelo "zaustaviti dresenje niz", ki ga sedaj slej ko prej opažamo v mednarodnih odnosih.

XV. zasedanje Generalne skupščine OZN

na tako nevtralnicih točkah, kot so remilitarizacija zahodne Nemčije in zahteva, ki jih po tujih ozemljih postavljajo zahodnonemški državniki, dogodki v Kongu in v Laosu ter na več manj pomembnih mednarodnih toriščih, vse to navdaja povprečnega človeka, ki si ne želi drugega kot mir, z očitno mislijo in v vprašanjem, kje so tisti topli, odlični časi, ko se je govorilo samo še o koeksistenci, o skorajšnjem mednarodnem sodelovanju na drugačnih, bolj zdravih osnovah. In ti časi niti niso tako daleč! Lani v jeseni sta se Hruščev in Eisenhower pomenljivo treptajala po ramah, drug drugega klicala za prijatelja in obljubljala sveto, da se začnjen nova doba. Od tistih dob in tistih dogodkov je komajda le še spomin, zbledel v brodelomni pariškega sestanka in v dogodkih, ki so mu sledili in ki so poslabšali mednarodno vzdušje do tiste mere, da primerjajo nekateri pesimisti sedanjne obdobje z obdobjem najhujše povojne krize, ki jo je preživel svet, z obdobjem korejske vojne in nevarnosti, da izbruhne nova svetovna kriza.

Tak pesimizem je seveda pretiran, toda zrna upravičenosti je tudi zanj. Sile v obeh blokih, ki nasprotujejo politiki koeksistence so se okrepile, izboljšajo popariške težave za to, da dokazujejo doma in med svojimi so-

NEMCIJA NE BO VEČ ZAUFALA SVOJE OBRAMBE SAMO ZAVEZANIM, MARVEČ DA BO VEZELA USODO DEZELE V SVOJE ROKE...

Ni kaj reči! Govor profesorja Lübkeja po vsebini močno spominja na govore nacističnih kolovodij, ki so končali svojo kariero v Nürnbergu na zatožni klopi; povdarjamo PO VSEBINI, kar je bil prezident Zvezne republike, ki je bil vseskozi vljuden, ko je govoril o potrebi popolne svobode za Nemčijo, da se do zob oboježi! Pri tem se je seveda skliceval na obrambo miru in svetlih meja, ki da so ogrožene od dežel, ki so bile v zadnjih nekaj desetletjih moderne evropske zgodovine dvakrat žrtve napada, bodisi "liberalne" cesarske Nemčije, bodisi nacističnega rajha! Nemški primer ni nastal sam po sebi, marveč je le posledica določnega stanja v mednarodnih odnosih, stanja, ki se po pariškem polomu nezačetih razgovorov med šesti štirih velikih držav stajno slabša. To stanje je nevarno in prijetna topla greda, v kateri uspevajo nemške militaristične težnje, kakor podobne težnje v nekaterih drugih državah.

Na večer nred petnajstih zasedanj Generalne skupščine smo pričeli žalostno v Kongu, kjer se glavne države obeh blokov obmetujejo z

začenja v takem vzdušju in zato se nujno zastavlja vprašanje, "KAJ SEDAJ". Kaj storiti, da tokratno zasedanje Generalne skupščine ne bo še bolj pokvarilo že tako okuženega in nezdružljivega vzdušja, ki je polno nevarnih kletk? Kako zaustaviti dresenje nizdol, ne samo mednarodnega barometra, marveč tudi vpliva in ugleda OZN? Kako se bo razvijala razprava v modro-zlati dvorani na njujorskem otoku o več kot osemdesetih vprašanjih, med katerimi je vsaj pol tuceta "eksplozivnih", od nemškega vprašanja in problema razorožitve in kongoške krize do Berlina...

Nekaj je že sedaj jasno. Razprava o tem, kdo je kriv za tako stanje ne bi bila niti koristna niti konstruktivna. Na stanje, v katerega smo zabredli danes, eno leto po Camp Davidu in pol leta po pariškem brodelom, je vplivalo in še vpliva toliko različnih političnih silnic in komponent, da bi nas črno-bela delitev v krize in nedolžne za vse popariško mizerijo privedla samo v slepo ulico in v še poslabšani mednarodni položaj. (S tem seveda ni rečeno, da Zahod ne nosi levega deleža krivde).

Treba je najti pol konstruktivnega sodelovanja, če ne o drugem vprašanju, zaenkrat vsaj o tem, kako se je treba lotiti prizadevanj, ki naj

Na kratko po domovini

SLOVESNA PROSLAVA DNEVA MORNARICE

10. september - Dan mornarice in pomorstva so praznovali na Beki in v okoliških krajih z vrsto prireditvev in proslav. Tako so vrgli vence v morje, in sicer na krajih, kjer sta se potopili ladji "Ljubljana" in "Srbija", odkrili nekatere spomenike in spominske plošče, odprli več dijaških domov ter imeli več slovesnih prireditev.

FARMA BOBROV

Ne samo v Rižani na Primorskem, kjer je večja farma bobrov, tudi iz Osiljeka poročajo, da vinkovčan Vlahetič ni hotel iti po poti svojih sosedov, ki so se ukvarjali z rejo svinj in perunine. Odločil se je, da bo gojil bobre. Sedaj jih ima na svoji farmi že 16 in računa, da bo imel prihodnje leto že preko 100 bobrov, katerih krzno in zobje imajo precej visoko ceno.

V KRUSEVCU BREZPLAČNA ZEMLJIŠKA ZA GRADNJO HIS

Da bi omilili stanovanjsko krizo, so v Krusevcu dodelili 100 prosticem brezplačno v last zemljišča, na katerih si bodo lahko sezidali stanovanjske hiše. Za zemljišče je prosilo 300 ljudi, posebna komisija je pa izmed njih odbrala res najboljše reflektante.

PRVA DOMACA PODMORNICA

V Pulju so v okviru proslav Dneva mornarice oddali naši vojni mornarici podmornico "Sutjeska", prvi ki je bila sgrajena v naših ladjedelnicah.

NEZGODA ZARADI POLIVINILA

V konflikcijskem oddelku "Jugoplastike" v Splitu je pred kratkim omedlelo 15 od sto delavk, ki so delale v tem oddelku. Tudi ostale so se počutile slabo. Ugotovili so, da so se ženske onesvestile brezčas zaradi vročine po mandolinskih, ki ga je vsebovala posiljaka surovina, spet drugi pa pravilo, da gre za psihološki moment in da so delavice omedlele, ker se je to zgodilo eni izmed njih.

REKORDNA PROIZVODNJA V TOVARNI CELULOZE "DJURO SALAJ" V VIDMU-KRŠKEM

Pretekli mesec so delavci Tovarne celuloze iz roto papirja "Djuro Salaj" v Vidmu-Krškem dosegli svoj vrhunski rekord. Dosegli so maksimalno proizvodnjo, kakršne tovarna še ni doživela. V obratu celuloze so izdelali dnevno povprečno tudi po 90 ton celuloze in po 8-9 ton loms papirja. Papirja so izdelali v avgustu več kot 3000 ton, kar je prav tako rekord. Meseca novembra se jim bosta pa še pridružila Marjan Rihtar, nemalec RTV Ljubljana in inženir Ivan Kralj. Skupaj bodo v vodah Rdečega morja posneli barvni film.

ODPRAVA NA RDEČE MORJE

Z ladjo "Pirana" ki je last Splošne plovbe iz Pirana, je pred kratkim iz Pirana odpeljal biološka ekspedicija "Raziskovalce", ki dela v okviru kluba za raziskovanje morja in kopnega. V odpravi, ki je namenjena na Rdeče morje v Etiopiji, sta biologa Save Frelih in Jože Štirn ter Majda Stovček. Tam bodo pručevali favno in floro na kopnem in pod vodo. Meseca novembra se jim bosta pa še pridružila Marjan Rihtar, nemalec RTV Ljubljana in inženir Ivan Kralj. Skupaj bodo v vodah Rdečega morja posneli barvni film.

Kako je s preskrbo z ozimnicami v Zasavju

JE ZE TAKO: GOSPODINJE RADE TOŽIJO. ŠE POSEBEJ SO VSA ZADNJA LETA SEM NEGODOVALE ZARADI SLABE IN NEZADOSTNE PRESKRBE Z OZIMNICAMI. LANI JE BIL S PRESKRBO Z OZIMNICAMI ZE BOLJE. KAKO BO PA LETOS: NAŠ NOVINAR SE JE POZANIMAL O TEJ STVARI V RADEČAH, HRASTNIKU, TRBOVLJAH, ZAGORJU IN LITJI. UPAMO, DA SE BO NAPOVED ODGOVORNIH ZA PRESKRBO Z OZIMNICAMI, DA BO LETOS VSE V REDU, URESNICA

Slaba in nezadostna preskrba revirjev z ozimnicami v zadnjih letih je razumljivo pustila pri gospodinjah določen občutek negotovosti pri razmišljanju, kje naj si vendar preskrbe potrebne ozimnice. Zato ni nič čudnega, če se je že pred leti večje število gospodinj odločilo in odšlo na ravnanje k kmetom, da si tako preskrbi vse potrebno za ozimnico. Razumljivo je, da so kmetje to odvisnost gospodinj izkoriščali sebi v prid in navili cene, tudi po par dinarjev več, kot so bile ozimnice v revirjih. To podražitev so zagovarjali s pristranostjo in kvaliteto blaga. Sicer gospodinj zaradi cen niso imele bistvenih pripomb in tako je še sedaj v »modi«, da precej gospodinj kupuje ozimnice neposredno pri kmetih, pa čeprav se je zadnja leta — še posebej zadnje leto — preskrba z ozimnicami znatno izboljšala in je tako moglo dobiti zadostne količine ozimnic skozi vso zimo in pomlad.

Sicer je res, da se tu in tam nastopijo razne trenutne slabosti in težave, ker je v Zasavju še premalo prostorov za vskladiščenje in so zato preskrbovalna podjetja primorana, da vozijo kmetijske pridelke od drugod po potrebi v Zasavje. Tako se zgodi, da dan ali dva, določenega kmetijskega pridelka ni moglo dobiti. Računajo pa, da se bo tudi to v prihodnje izboljšalo, saj so občinski ljudski odbori vsekako pripravljali pomagati, da se enkrat dokončno uredi problem vskladiščenja kmetijskih pridelkov. V Trbovljah je ta problem že rešen, treba pa ga bo urediti še v Hrastniku in Zagorju; v Radečah in v Litiji pa zaradi obsežnega kmetijskega zaledja (in nakupa ozimnic doma pri kmetovalcih ali pa dogovora, da kmetovalci pripeljejo ozimnice na dom potrošniku) preskrba z ozimnicami in vskladiščenje teh ne pomeni posebnega problema.

Jesen, v HRASTNIKU bodo pripravili za ozimnico približno 345 ton krompirja, v kratkem bodo sklenili še pogodbe za dobavo jabolč. Ozimnice bo mogoče dobiti tudi čez zimo. Ne vedo pa še, kaka bo cena ozimnic čez zimo. Trgovsko podjetje »Vitaminska« iz TRBOVLJ ima že zaključene pogodbe za dobavo 800 ton krompirja, 30 ton zelja in 40 ton jabolč. Podjetje ima možnost vskladiščiti dovolj kmetijskih pridelkov čez zimo, tako da jih bo mogoče dobiti v zadostnih količinah vsak čas. — Ko smo se zanimali za cene ozimnic čez zimo, so nam povedali, da bo veljala pozneje ista cena kakor sedaj. Tudi v ZAGORJU imajo že sklenjene pogodbe za dobavo ozimnic v takih količinah, da jih bo dovolj čez zimo. Problem pa je le še pomanjkanje zadostnih skladiščnih prostorov, kar znatno otežkoča preskrbo s kmetijskimi pridelki v kraju.

V LITJI bo trgovsko podjetje »Preskrba« oskrbelo okrog 30 do 40 ton krompirja, ki ga bodo pozneje tudi vskladiščili čez zimo. Na voljo bodo imeli tudi ostale ozimnice. Zvedeli smo še, da se litijske gospodinj v glavnem oskrbujejo s kmetijskimi pridelki zaradi močnega kmetijskega zaledja pri kmetovalcih. Zategadelj v Litiji problem preskrbe z ozimnicami ni tako pereč, to pa tudi iz razloga, ker jih razen trgovskega podjetja preskrbuje tudi kmetijska zadruga.

Podatki, ki smo jih zbrali, dajejo upati, da bo preskrba s kmetijskimi pridelki v Zasavju letos boljše kakor vsa zadnja leta. Razumljivo je, da bo treba v prihodnje storiti še več, da se čimbolj ugodno potrebam. Predvsem bo treba še poskrbeti, da bodo vsi kmetijski pridelki čez vso zimo in spomladaj naprodaj in da se ne bodo spreminjale cene, kot je to bilo v zadnjih letih, ko so bili nekateri kmetijski pri-

VSAKO SREDO IN SOBOTO INTERVENIRA KMETIJSKA ZADRUGA BREŽICE NA TRBOVELJSKEM TRGU S SADJEM, KI JE LEPO IN TUDI POCENI

V Zagorju in Hrastniku bo treba čimprej urediti vprašanje skladišča za kmetijske pridelke, saj so sedanji — premajhni prostori — neprimerni za vskladiščenje in se zaradi tega ob nenadnih spremembah vremena pokvari precej pridelkov. V Zasavju so na primer na svetu za blagovni promet pravčasno razpravljali letos o preskrbi s kmetijskimi pridelki in ugotovili, da je gradnja skladišča potrebna in nujna. Tamkajšnje preskrbovalno podjetje je s kmetijskimi pridelki »Povrtnina« je zadnja leta dobro organiziralo preskrbo z ozimnicami, vendar pa nastopajočasne trenutne težave zaradi tega, ker ni primernega skladišča. Razumljivo je, da pa, da pomanjkanje tega ali onega kmetijskega pridelka — a čeprav samo za en dan — povzroča negotovost gospodinj, ki so odvisne od nakupa kmetijskih pridelkov ali trgovini, ker nimajo doma primernih ali zadosti velikih prostorov za vskladiščenje pridelkov.

Prav je, da so se na izkušnjah in problemih iz preteklih let zasavska preskrbovalna podjetja s kmetijskimi pridelki, kakor smo izvedeli, dobro pripravila za letošnje preskrbo s kmetijskimi pridelki. Tako imajo v RADEČAH že sklenjene vse pogodbe za dobavo ozimnic. Čebulo bodo dobili iz Prekmurja, krompirja pa bodo imeli na zalogi okoli 70 ton. Krompirja bo dovolj tudi čez zimo, enako tudi ostalih pridelkov, cena krompirja bo pa čez zimo večja za 1 do 2 dinarja kot sedaj v

delki čez zimo vsak teden dražji, kvaliteta istih pa ni bila vedno najboljša.

In cene letošnjim ozimnicam? — Na to vprašanje — razen v Radečah in še tam nepopolno — nismo dobili odgovora. Vsa zadnja leta je mogoče opaziti, da so v zasavskih revirjih — čeprav so oddaljeni le okoli 30 kilometrov — različne cene kmetijskih pridelkov. Razumljivo je, da so cene kmetijskih pridelkov v znatni meri odvisne od aktivnosti trgovskih podjetij za preskrbo s kmetijskimi pridelki, predvsem še od pravočasnega sklepanja pogodb, sklepanja pogodb s kmetijskimi pridelki in v kmetijskih posestvih in pa vpeljava takšnega načina nakupa kmetijskih pridelkov, da se med nakupovalcem in prodajalcem izločijo posredovalci.

Zategadelj je nujno, da svet potrošnikov in svet za blagovni promet občinskih ljudskih odborov večkrat razpravljajo o preskrbi s kmetijskimi pridelki ter skušajo svetovati in odpopoči v težavah, ter sodelovati pri reševanju problemov. Le tako bo mogoče doseči solidno organizirano preskrbo s kmetijskimi pridelki. Pri tem pa bo nujno, da bodo tudi cene pridelkov nižje kot doslej, in kar je še važnejše: potrošniki se bodo prepričali, da se lahko preskrbujejo s kmetijskimi pridelki v celoti po preskrbovalnih podjetjih, odpadi bodo tudi razni individualni izgovori o nakupu in prodaji ozimnic med potrošniki in kmetovalci, ki sedaj samo višajo cene kmetijskim pridelkom.

Izobraževalne sekcije pri organizacijah SZDL

Stojimo na pragu izobraževalne sezone, ki se je v nekaterih občinah že pričela, predvsem glede oblik večernih šol za odrasle ali večernih političnih šol.

Prav glede na to, da so redne oblike v glavnem zažele, bo treba sedaj razmišljati o ostalih oblikah. Predvsem mislimo tu na predavanja po centrilih in vaseh, na šole za starše in za življenje ipd.

Programi so seveda izdelale Delavske univerze, vendar bi bilo prezahtevno, nalagati tem ustanovam, da organizirajo in propagandno pla.

Vsekakor je pa nujno, da se delo na tem koordinira. Sedaj je potrebno izdelati krajnje programe izobraževanja, ki naj bi svojo vsebino dobili oziroma črpali iz obsežnih programov Delavskih univerz.

Prav to nalogo bi morali sprovajati preko krajevnih organizacij Socialistične zveze. V tem pogledu bi bilo torej nujno potrebno, organizirati izobraževalne sekcije po krajevnih organizacijah SZDL, ki naj bi po svojem sestavu zajemale vse organizacije na posameznih področjih. Te sekcije bi v polni meri lahko sestavile konkretne programe izobraževanja za posamezna področja, ki naj bi bili tudi že rokovno določeni. Te sekcije bi preko zastopanih organizacij lahko zbrale vse organizacijske izvedbe opravljale tudi vse propagandno delo, ki je tudi zelo važna naloga na področju izobraževanja, seznanjala članstvo o predvidenih oblikah, ga obveščale o posameznih predavanjih, mu svetovale področja, v

katera naj se vključi ipd. Sekcije za izobraževanje pri krajevnih organizacijah čakajo torej zelo važne in pomembne naloge.

S fermiranjem teh sekcij bomo odpravili vrsto pomanjklivosti, ki so bile lanske sezone prav v tem pogledu.

Solidno pobudo v tem smislu je dalo vodstvo Svobode II v Trbovljah s sklicanjem celotnega aktivna na tem področju, vendar mislimo, da bi morala glede tega prevzeti nalogo nase organizacija SZDL, in vodi to akcijo, če jo lahko ako imenujemo, za bližnje sezone.

Le ob koordiniranju dela na področju izobraževanja bomo izpolnili naloge, ki jih je na tem področju začrtal V. kongres SZDL Jugoslavije.

DANAŠNJE KAPACITETE STROJNE TOVARNE SO PREMAJHNE

Porast proizvodnje

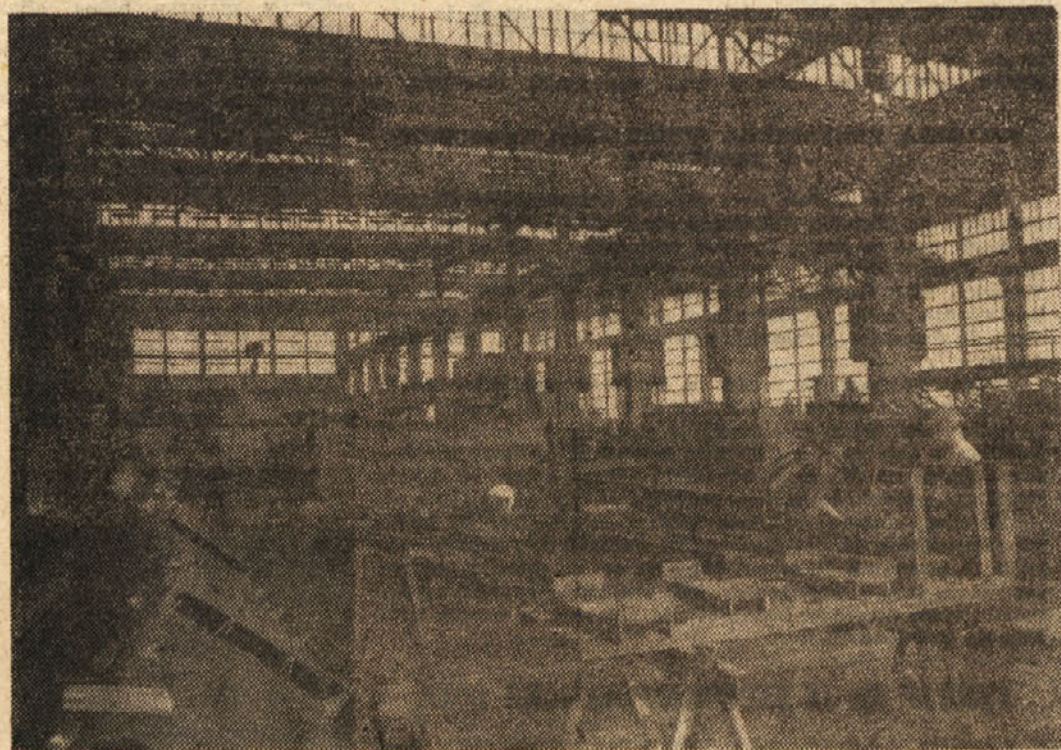
Vse večje naraščanje potreb na domačem tržišču zahteva, da se proizvodnja Strojne tovarne Trbovlje za opremo naših rudnikov in premogovnikov v bližnjih petih letih poveča za okoli 10 milijonov ton letno, to je na 32 milijonov ton izdelkov. Za tako veliko povečanje proizvodnje so pa današnje kapacitete te tovarne občutno premajhne. Za povečanje sedanjih

stojte pred njenim kolektivom velike naloge, predvsem še, kar se tiče mehanizacije jugoslovanskih rudnikov. Kolektiv bo storil vse, da se naš rudnik čimprej in v čimvečji meri mehanizirajo. — Eno izmed glavnih vprašanj bo sedaj seveda pravočasna dobava potrebnih strojnih naprav, za katere ima podjetje že sklenjeno pogodbo z dvema zahodnonemškima pod-

Do leta 1965 ima podjetje STT v načrtu, da skleni I. fazo svoje rekonstrukcije, nato bo tovarna prešla v II. fazo rekonstrukcije svojih proizvodnih naprav. Potrebe jugoslovanskih rudnikov po mehanizaciji bodo pa v bližnjih petih letih tako velike, da bo treba v Strojni tovarni Trbovlje z rekonstrukcijskimi deli pohiteti. V načrtu je izdelava nove obdelovalni-

zi s tem investicijskim elaboratom skontajo do konca letošnjega leta.

Perspektive Strojne tovarne v Trbovljah so torej velike. Treba bo vložiti vse sile, da se ta načrt tudi v celoti izvede. Zato pa ne bo dovolj samo prizadevanje celotnega kolektiva STT, temveč tudi pomoč drugih zainteresiranih, ki žele, da bi bili rudniki Jugoslavije v prihodnjih petih letih čimbolj mehanizirani.

V VELIKI HALI STROJNE TOVARNE V TRBOVLJAH JE VES DAN ŽIVO, VSAK NA SVOJEM DELOVNEM MESTU SKUSA, DA IZVRŠI SVOJO DELOVNO NALOGO IN JO TUDI PRESEŽE

zmogljivosti STT je podjetje dobilo kredit za nakup potrebnih obdelovalnih strojev v vrednosti 421.638.000 din. To posojilo bo omogočilo, da Strojna tovarna Trbovlje poveča vrednost svoje letne proizvodnje od sedanjih cca 3 milijarde din na 4,5 milijarde. Namen vseh teh nakupov pa ni samo povečanje proizvodnih kapacitet, ampak tudi izpolnitev tovarniškega strojnega parka s kvalitetnimi stroji, ki bodo omogočili proizvodnjo boljše kakovosti.

Perspektive Strojne tovarne v Trbovljah so torej svetle ter

jetima, in sicer tovarno Elek-hrovi iz Bochuma za izdelavo dvoveržnih transporterjev, nadalje firmo Schwarz iz Warten-schelds za izdelavo jamskih je-klenih stojk. Za izpolnitev nalog kolektiva STT je pa kajpak važno tudi to, da bo Trboveljska Strojna tovarna pravočasno dobivala potreben domači reprodukcijski material, glasti kar se tiče oskrbe tovarne z jekleno litino, odkovki in elektromotorji, saj je bila preskrba vsega tega materiala veskokozi kritična ter za sedaj tudi še ni upati, da bi se kmalu izboljšala.

ce, novo skladišče, nova priprava materiala, novi toplotni obrati, nov oddelek za izdelavo jamskega oporja, nova orodjarna in še drugo. Strojna tovarna v Trbovljah se bo morala v naslednjih letih predvsem usmeriti na proizvodnjo rudarske mehanizacije, da bo zado-stila vsem potrebam jugoslovanskih rudnikov in premogovnikov.

S tem v zvezi so pred kratkim na zasedanju delavskega sveta STT sklenili, da sprejmejo petletni investicijski načrt podjetja in da vsa dela v zve-

SPREJETA STA NAČRT O URBANISTIČNI UREDITVI LITJE IN NAČRT O ZAZIDAVI DESNEGA BREGA SAVE V LITJI

Več, hitreje in načrtno

Načrt o urbanistični ureditvi mesta Litje in načrt o zazidavi desnega brega Save v Litiji sta bila dana v javno razpravo že v letošnjem aprilu; o njem so razpravljali volivci iz Litje na zborih volivcev v mesecu juniju in organi samoupravljanja v gospodarskih organizacijah. Udeleženci teh razprav so predlagali, naj se ponovno prouči vprašanje gradnje nove šole ter lokacij za objekte za telesno vzgojo in rekreacijo delovnih ljudi.

Za ureditev levega brega Save v Litiji je bil 1956, leta izdelan načrt in še od tedaj dalje ta predel mesta po njem zazidava. V zazidalnem načrtu levega brega Save v Litiji so predvidene še gradnje nove upravne stavbe ObLO, pošto postojanje v katerem bi bila tudi avtomatska telefonska centrala, gradnja samskega doma litijske Predilnice, gradnja prostorov za obrtna podjetja, gradnja nove osemletne šole, predvidena je nadalje preureditev sindikalnega doma za potrebe družbenih in prosvetnih organizacij, gradnja bodo še garaže, nekaj prostora pa je predvideno tudi za individualno in družno stanovanjsko izgradnjo. Za te gradnje so načrti zvečena že zgotovljeni ali pa v izdelavi. Na še načrtov za gradnjo trgovske hiše, upravne zgradbe občinskega ljudskega odbora in poslopja nove osemletne šole. Ze dalj časa se v Litiji poraja želja, da bi ustanovili okrajno sodišče, vendar so pa ključni problem prostori, ki jih ni. Možno bi bilo dobiti prostore za okrajno sodišče, kadar se bo ObLO preselil v nove prostore. Gradnja novih upravnih prostorov za potrebe ObLO je v zazidalnem načrtu za levi breg Save v Litiji itak predvidena. Razumljivo je, da je bilo treba za zazidavo levega brega Save rešiti več vprašanj, tako oskrbo prebivalstva z vodo (urejuje se že vodovod za potrebe Litije in Smartna, težave pa so s preskrbo cevi), urejuje se kanalizacija (ki je bila doslej le delno urejena) in vprašanje preskrbe z električno energijo (novo omežje) za novo naselje.

Pri predvidenih gradnjah na desni strani reke Save pa stopa v ospredje problem finansiranja gradnje objektov družbenega standarda. Seveda bo bilo treba za rešitev tega vprašanja zainteresirati delovne kolektive in organe družbenega in delavskega upravljanja. Razumljivo je nadalje, da je bilo treba za pričetek gradnje stanovanj na desnem bregu Save

rešiti več vprašanj. S temi pripravi so zagotovili nemoteno stanovanjsko izgradnjo za sedaj za dobo 5 let. Nov zazidalni načrt pa je izdelan za razdobje 15 do 20 let in računa, da bo imelo novo naselje na desnem bregu Save okoli 2.100 prebivalcev. V novem naselju bo — kot predvideva zazidalni načrt — nov kulturni dom, otroški vrtec z internatom, stavba za uslužnostne obrti in trgovski center s samopostrežno trgovino, mesnico ter prodajalno kruha. Menijo, da bi bil načrt uresničljiv v 10 letih, seveda če bo na razpolago zadosti sredstev.

Vzporedno z gradnjo Zasav-

ske ceste je v Litiji na začetku novega naselja na desnem bregu Save projektirana gradnja mostu čez Savo, ker bo sedanji most postal sčasoma tesno grlo v prometu med Zasavjem in Ljubljano ter obratno.

V ostalem so pa z načrtom urbanistične ureditve in z zazidalnim načrtom predvidena na desnem bregu Save v Litiji tudi rušenja in adaptacije nekaterih stavb. Razumljivo je, da dajejo v Litiji prednost novim gradnjam in računa, da bodo v razdobju 30 let opravili predvidena rušenja in ureditve stavb, ki so v glavnem začrtane na Valvazorjevem trgu.

ZE PRIHODNJE LETO

ZASAVJE V PROSPEKTU

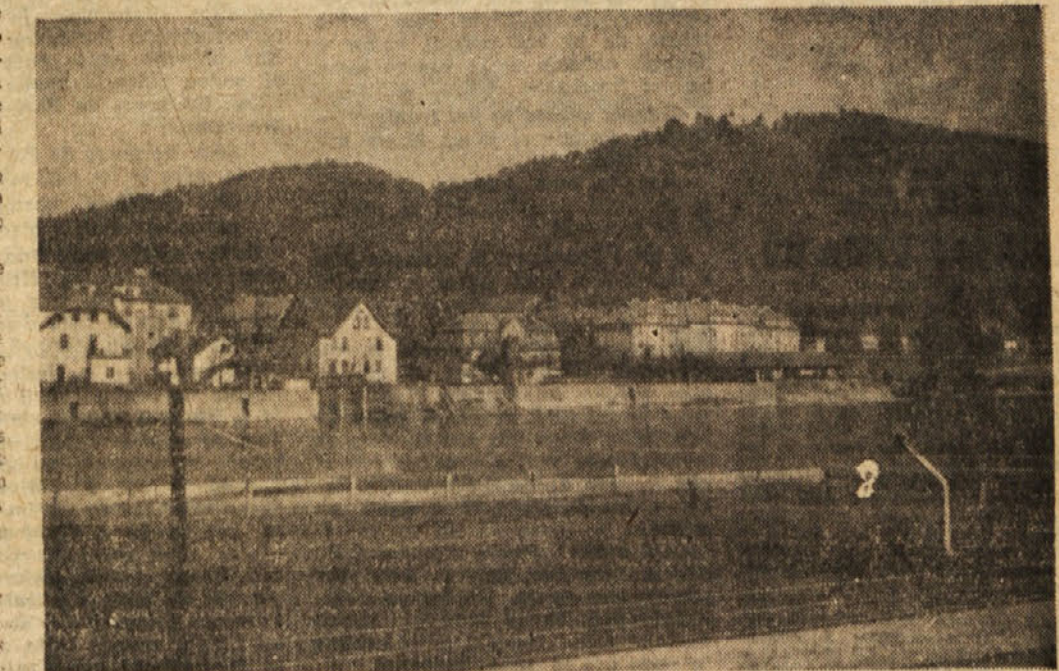
Prejšnji teden sta bila v Trbovljah in Hrastniku sestanka zastopnikov turističnih društev iz Zasavja, ki ju je vodil tajnik ljubljanske Turistične zveze dr. Fran Vatovec. Razpravljali so o izdaji turističnega prospekta Zasavja, ki naj bi izšel že prihodnje leto.

Domenjeno je bilo, da izide turistični prospekt »Zasavje« (Od Litije do Radeč) v nakladi 15.000 izvodov s slovenskim, francoskim in nemškim besedilom, založila pa ga bo ljubljanska Turistična zveza.

Zraven spremnega besedila bo v prospektu nešteto posnetkov zanimivosti Zasavja pa tudi nekaj vinjet. Prospekt bo zajel Litijo z izhodiščno točko, kočo na Jančah, Vače, Medijske Toplice, Zagorje, Trbovlje, Hrastnik, Zidani most in Radeče. Dela pri izdelavi prospekta so poverili tovarišu Viktorju Šoštaricu od Turistične zveze Slovenije. Če bo šlo vse po sreči, bo prospekt izšel že do konca meseca aprila prihodnjega leta.

O nadaljnjih pripravah na Teden varnosti v naši občini in v posameznih gospodarskih organizacijah bomo še poročali.

J. J.

POGLEJ NA DEL LITJE

Pet samopostrežnih trgovin

Znaten promet in zadovoljstvo potrošnikov s prvo samopostrežno trgovino v Ljubljani, ki jo je uredila in odprla ljubljanska veletrgovina »Prehrana«, je bilo zamisel, da so začeli misliti na ustanavljanje oziroma odprtje samopostrežnih trgovin tudi v okraju in drugod.

Pogovori mimogrede

ALOJZIJA LENART NA PRAGU STOLETINCE

Jesenski dan me je zvalil v Jablaniško dolino pri Litiji, da pozdravim najstarejšo litijsko občanko, Alojzijo Lenartovo, ki se že približuje stoletnici. Našel sem jo že vso čelo in živahno, sredi treh vnukov. Sedel smo. Mamka je zagrebala v spomine. Rojena je bila kot Hauptmannova, po domače Lastrihova v Jablanici. Oče je bil brodnik ter ji je mnogo pripovedoval o splavarjih in o vojskih vprepanih.

Ko ji je bilo 15 let, so ugotovili, da je že sposobna za delo. Najprej je odšla v rudnik Šitarjevec, kjer je dobivala suvinčeno rudo. Potem, ko je začela obratovati litijska Predelnica, je dobila službo v njej. Lojzka je bila zaposlena v tkalnici, ali kakor so takrat rekli, v »veberiji«. Dnevno so delali po dvanaest ur ali še več. V toplotnici pa je bil sobotnik »šitje« daljši, od sobote do ponedeljka, ker niso smeli ustaviti peči.

Lenartova se še spominja, da so izletniki iz Litije že od nekdaj radi prihajali v Jablaniško dolino. V starih časih je zato nastala tudi pesem, ki jo Lenartova še zna peti. Pesem je zapela tudi meni, glasi se pa takole:

Ni lepšega kraja kot so jablaniške vasi, tu so ozke stezice do mrzle vodice. Nedaleč od ceste studenček vrši, litijska »gospoda« po njem hrepeni.

»Kdaj ste najbolj veselji?«, sem se vprašal mamko. Hitro je odgovorila: »Kadar se zbere vsa družina. Takrat pride skupaj kar pet rodov, imam namreč že tudi pravnunke.«

Iz spominov Alojzije Lenart bi se dala napisati začetna knjiga, in sicer vse od tistih časov, ko je v hudi zimi gazila sneg in šla na delo. Litija in okolica se je od tedaj precej spremenila. Tako se je razrasla, da jo častitljiva žena že skoro več ne pozna.

J. Zupančič

KAR 22 SAMOPOSTREŽNIH TRGOVIN BO LJUBLJANSKA VELETRGOVINA »PREHRANA« OPREMILA IN ODPRLA LETOS IN PRIHODNJE LETO; OD TEGA TUDI 5 V ZASAVJU

po Sloveniji. Tako bo že letos do konca leta, oziroma prihodnje leto veletrgovina »Prehrana« iz Ljubljane odprla kar 22 novih samopostrežnih trgovin v Sloveniji. Med temi tudi pet v Zasavju.

29. novembra bodo odprli v Zasavju že prvo samopostrežno trgovino »Prehrana«, in sicer v Hrastniku. Do konca leta bodo odprli verjetno samopostrežno trgovino (še bo vse nared) tudi v okviru potrošniškega centra v

Kisovcu nad Zagorjem. V prihodnjem letu pa bo ljubljanska veletrgovina »Prehrana« odprla še po eno samopostrežno trgovino v Litiji, Zagorju ob Savi in Trbovljah.

Za uslužbence samopostrežnih trgovin bodo priredili poseben tečaj oziroma seminar. Da bodo pa lahko hitreje pošiljali samopostrežnim trgovinam že vnaprej pripravljeno blago, bo veletrgovina »Prehrana« v preurejenih dosegljivih skladiščih v

POLLETNA KONFERENCA SINDIKALNIH PODRUŽNIC V TRBOVLJAH

Te dni so se končale prve polletne konference sindikalnih podružnic na območju občinskega sindikalnega sveta Trbovlje. Te konference so doslej opravile naslednje sindikalne podružnice: Elektro-Standard, Strojno mizarstvo, Odpad, Elektro-Trbovlje, SGP Zasavje, Elektra Trbovlje in STT. Na teh konferencah sindikalne podružnice analizirajo delo od obnove zbora do danes ter sprejemajo ustrezne programe za prihodnjo sezono.

Namen konference je predvsem, analizirati zaključke obnih zbora, in sicer ugotoviti, v koliko se ti izvajajo; oceniti uveljavljanje sindikalne organizacije v podjetju oz. ustanovi kot mobilizator dejavnosti v delovnem kolektivu; ugotoviti izvedbo nagrajevanja po delovnem učinku in kakšne naloge še čakajo sindikalne podružnice na tem področju.

Skratka — namen polletnih konferenc, v kolikor jih lahko tako imenujemo, je, dati nov impulz sindikalnemu delu v podjetjih in ustanovah po sezoni dopustov oz. ob pričetku novega poslovnega leta, v kateri bodo tudi sindikalne podružnice posvečale večjo pozornost izobraževanju delavcev in ostalim problemom v kolektivu.

PRIČELA SE JE VEČERNA POLITIČNA ŠOLA

V Trbovljah sta pričela pretekli teden z delom dva oddelka večerne politične šole po programu, ki sta ga izdelala občinski komitei ZK in delavskega univerza. Šola deluje kot preteklo leto v okviru delavske univerze. Zanj je izdelal ustrezen statut imenovani šolski odbor in upravniki. Šola bo trajala do sredine meseca aprila 1961. Predavanja bodo dvakrat tedensko. Predvidene so tudi praktične ekskurzije, obiski zasedanj de-

lavskih svetov, občinskih ljudskih odborov, svetov inp. Muzeja NOV, da bi slušatelji pridobili snov čim boljše spoznanje. Predvidene so tudi razprave o nagrajevanju po kolektivnih ldt.

Oba oddelka večerne politične šole bo obiskovalo 56 slušateljev. V naslednjem tednu pa namenjajo prirediti še tretji oddelkom, in sicer za prosvetne delavce, ki pa ima nekoliko spremenjen program, ustrezen stopnji izobrazbe slušateljev.

Tudi ta oddelk bo obiskovalo okrog 30 slušateljev.

KNJIGOVODSKI CENTER V TRBOVLJAH

Na pobudo Splošnega čevljarstva v Trbovljah so trenutno v kraju v teku posebni razgovori o ustanovitvi Knjigovodskega centra v Trbovljah, ki naj bi opravljali knjigovodske usluge manjšim podjetjem.

Pobuda je vsekakor hvala vredna, saj je splošno znano, da prav v manjših gospodarskih podjetjih primanjkuje knjigovodskega kadra, ki bi bil sposoben dati organom samoupravljanja in upravi gospodarske organizacije jasne in konkretne finančne analize o stanju podjetja, o tržnih razmerah ldt.

Doslej se splošnega čevljarstva tudi že pridružile krajevne Brivnice, Krojaštvo in šivilstvo ter Tapetništvo. Inicijativa je pa tudi naletela na razumevanje in ustrezno podporo posameznih organov občinskega ljudskega odbora.

SLOVESEN ZAKLJUČEK KRAJEVNEGA PRAZNIKA V RADEČAH

Prejšnjo nedeljo so v Radečah zaključili praznovanje krajevnega praznika. Vrsta kulturnih in športnih prireditev je pokazala lepo aktivnost, zlasti športnih in telesnovzgojnih društev v kraju. Izredno lepo akademijo je pripravila Svoboda s svojimi oddelki. Ob tej priložnosti so bili domačini še posebno zadovoljni, ker so po dolgem času spet čuli svoj moški pevski zbor, ki je pod vodstvom tov. Steblovnika ponovno zaživel. Radeška in zidankova godba na pihala sta celotnemu praznovanju dale svoj lep prispevek s samostojnimi koncerti in sodelovanjem pri vseh ostalih prireditvah.

Zaključku zborovanja, kateremu je prisostvovalo precejš-

Ljubljani na Masarykovi cesti uredila posebne oddelke za pripravljanje (pakiranje) blaga.

ZASLUŽNI ČLAN KOLEKTIVA STT ODSELA V POKOJ

Večkratni predsednik DS in UO Strojne tovarne Trbovlje, Herman Kolar, je zapustil dolgoletno delo v tovarni in odšel v zaslužni pokoj. Na zadnjem zasedanju delavskega sveta STT v počastitev 10-letnice delavskega samoupravljanja se je tovariš Kolar poslovil od članov delavskega sveta, od kolektiva pa že prej. Delovnemu kolektivu tovarne je le-ta zaželel obilo uspehov v nadaljnjem delu in razvoju podjetja. — Lepo spominsko darilo kolektiva STT pa mu bo prijetna spodbuda, da bo pripravljen, kadar bo potreben, tudi sedaj, ko bo užival zaslužni pokoj, pomagati kolektivu, s katerim je vedno solidarno delal za napredek podjetja, z izkušnjami in nasveti.

V KIOSKU PODRUŽNICE »DELA« V TRBOVLJAH JE VEDNO POVPRAŠEVANJE PO DNEVNEM IN TEDENSKEM TISKU

Bralci nam pišejo

IZ LITJE IN OKOLICE

Zivahna gradbena dejavnost v Litiji. — Kakor drugod po Zasavju, je letos zivahno tudi na gradbiščih v litijski občini. Še letos bo tako dograjen stanovanjski blok na Stavbah, štiristanovaljska zgradba za učitelje v Gabrovki in upravno-stanovanjsko poslopje Komunalne banke ter podružnice Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje. Do tretje faze bodo pa letos dogradili stanovanjski blok Lesne industrije Litija, stanovanjsko stavbo v Grmadah, stolpnico v Litiji in poslopje za novo osnovno šolo v Smartnem pri Litiji.

V litijski občini je 12 DPD Svoboda in prosvetnih društev. — Na področju litijske občine deluje 12 delavsko prosvetnih društev Svoboda in prosvetnih društev, ki imajo skupaj 34 sekcij. Med najmlajše je šteti nekatero sekcijo DPD Svoboda iz Litije, delavsko prosvetno društvo Svoboda Smartno pri Litiji in prosvetni društvi iz Jenčev in Poljske. Sodelovanje vodstev teh društev s šolami in mladinskimi organizacijami je bilo uspešno in je bilo tako v sodelovanju prireditelj precej prireditelj.

Tudi za letošnjo sezono imajo litijska DPD Svoboda in prosvetna društva pripravljene obsežne delovne načrte. Nastopajo domači društvi in skupni bodo v Litiji dopolnili z gostovanji polni skupini. Pred kratkim so tako že podpisali pogodbo z Mestnim gledališčem iz Ljubljane za gledališki predstav. Litijani bodo ob občinskem prazniku — ob koncu decembra — lahko videli Cankarjev »Za narodov blagor«, najmlajši Litijani pa ob Novoletni jelki mladinsko igrjo.

IZ ZAGORJA OB SAVI

Zagorsko Lesno predelovalno podjetje na jesenskem mednarodnem velesejnu v Zagrebu. — Med drugimi gospodarskimi organizacijami iz Zasavja razstavlja na jesenskem mednarodnem Zagrebškem velesejnu tudi Lesno predelovalno podjetje iz Zagorja ob Savi. In sicer elemente kuhinjske opreme (SVEA), SVEA elementi kuhinjske opreme so izdelani na osnovi švedskih standardnih kuhinjskih elementov, ki so prilagojeni našim potrebam in proizvodnim možnostim.

O elementih kuhinjske opreme (SVEA), ki jih izdeluje Lesno predelovalno podjetje iz Zagorja, zlasti še o nezainteresiranosti turške mreže za prodajo teh elementov za široko potrošnjo, bomo pa pisali v prihodnji številki.

Pripravljajo se na letno konferenco. — Kakor druge organizacije Socialistične zveze v zagorski občini, se tudi člani in iniciativni odbor za ustanovitve nove krajevne organizacije SZDL

Naj se omenimo, da sta nedavno tega pevski zbor in godba na pihala DPD Svoboda Litija dobila nove oblike za nastope.

Dobri učni uspehi v šolskem letu 1959/1960 na solah v litijski občini. — V zadnjem šolskem letu je obiskovalo pouk na 18 osnovnih solah v litijski občini 2397 učencev in učenk. Ob koncu šolskega leta je uspešno končalo šolanje 221 učencev in učenek (ali 94,4 %), 33 učencev pa ob zaključku — iz opravičljivih razlogov — ni bilo ocenjenih. Tudi šolski obisk se je v primerjavi s prejšnjimi leti znatno izboljšal in je znašal 95 %.

Litjsko Glasbeno šolo je obiskovalo v šolskem letu 1959/1960 85 goštevcev, 20 goštevcev je pa med šolskim letom izstopilo iz šole.

Otroški vrt — katerega zmogljivost je v normalnih priključkih 50 otrok — je pa obiskovalo zadnje šolske leto 139 litijskih malčkov.

Polletno poročilo o proračunskih dohodkih in izdatkih občinskega ljudskega odbora. — Na zadnji seji občinskega zbora in zbora proizvajalcev občinskega ljudskega odbora Litija so odobrili poslušali in razpravljali o polletnem poročilu o proračunskih dohodkih in izdatkih in o poročilu o anketah proračunskih obveznosti. Čeprav je bil polletni plan proračunskih dohodkov — iz objektivnih razlogov — dosežen le s 44,3 %, pa računajo, da bo letni plan proračunskih dohodkov v celoti dosežen. V pravnih so odobrili sklenili, da naj bi svet za družbeni plan in proračun Oblo Litija pripravil poročilo o proračunskih dohodkih in izdatkih tudi za tretje tromesečje letos.

IZ TRBOVELJ

Ureditev kina Svobode Trbovlje II. — Te dni so namestili v kino Svobode II na balkonu nove, udobne stole, ki jih je izdelalo podjetje »Stol« iz Kamnika. Uprava kina ima v načrtu, da prihodnje leto zamenja s novimi tudi stare stole v parterju.

Program za mladino v klubu Svobode II. — V klubu Svobode Trbovlje II si bo mladina lahko ogledala program dela, ki je namenjen predvsem za njo. Televizija ima program za mladino ob sredah: četrtkih in sobotah ob 18. uri ter ob nedeljah ob 19. uri dopoldne. Vsako nedeljo je nadalje mladinska kino predstava v veliki dvorani. Kasneje, ko bo na vsako nedeljo, pa tudi med tednom v klubu ljubovne predstave.

Glasbena šola deli sodelovanje s Svobodo. — Na zadnjem posvetu v Svobodi II so razpravljali o sestavi bodočega delovnega programa in o sodelovanju s šolami. Zal se je pa tega posvetovanja udeležil je zastopnik krajevnega Glasbenega šole, ki je izrazil pripravljenost šole za sodelovanje. Splošno je bilo predlog, da se v Svobodi II ustanovi harmonikarski zbor, kateremu bo pomagala tudi Glasbena šola.

IZ HRASTNIKA

Se o zdravstvenem domu. — Že v zadnji številki našega tednika smo zapisali, da bodo v Hrastniku že v letošnjem letu prišli z gradnjo prenovljenega zdravstvenega doma. Lokacija zanj je že določena in sicer na prostoru med Šentjurjevo hišo, Puharjevim domom in ob Brnici. Zgradba bo imela obliko črke L in bo dvonadstropna, v njej pa bodo prostori za vse ambulanse in dispanzerje.

Rojstva v Hrastniku. — Nataliteta v Hrastniku se je iz leta 1958 na 1959 zmanjšala za 1,21 %. V letu 1959 se je v hrastniški občini rodilo 248 oseb, od tega 121 moških in 127 žensk. V bolnišnici se je rodilo 200 novorojenčkov, doma pa 48. Prvorojeni je bilo 44 %.

Umrljivosti. — Število umrlih v hrastniški občini pove, da je umrljivost žensk v občinskem

Avto-prevoznik Trbovlje želi urediti osebni promet. — Vedno večje potrebe v osemnem prometu narekujejo, da se tudi v Trbovljah to vprašanje uredi. Avto-prevoznik je predlagal, da bi se prihodnje leto kupila 2 trojebusa, ki bi obratovala iz Zg. Trbovelj do železniške postaje in obratno vsake polure. Če bo mogoče dobiti za ta načrt potrebna sredstva, ga bodo izvedli.

Osemletka na Plečakovem hribu. — Novo osemletko, ki jo gradi SGP »Zasavje« iz Trbovelj, sedaj še dobiva omet na zunanji strani. V teku zimo bodo na hribu napravili vsa notranja dela ter preskrbeli potrebno šolsko opremo, tako da bi se šola odprla za občinski praznik 1. junija 1961. Pouk v novih šolskih prostorih bi se pričel s šolskim letom 1961-62.

Delavski univerza v Trbovljah je izdala te dni listni opremljen program svojega dela za sezono 1960-61. Program obsega politično-ideološko izobraževanje, strokovno izobraževanje, poljudno-znanstveno izobraževanje ter bi služil organizacijam in društvom za izdelavo konkretnih internih programov na področju izobraževanja.

Pomembni akciji. — Hrastniška zdravstvena služba je v minulem letu izvedla dve pomembni akciji, fluorografiranje prebivalstva in fluorizacija zobja otrok. Fluorografija akcija je zajela 9605 oseb, od katerih je bilo ponovno pregledanih 290 ljudi. Na novo je bilo odkritih 60 primerov obolenj tuberkuloze, 7 silikoz in 1 manjši tumor. Fluorizacijska akcija je pa zajela 1094 šolskih in 297 predšolskih otrok.

IZ RADEČ

Ustanovitev šahovskega kluba. — Prejšnji teden so radeški šahisti ustanovili klub v okviru DPD Svobode. V Radečah je namreč prav lepo število šahistov, ki pa do sedaj niso bili organizirani. Pričakovati je, da bomo kmalu čuli tudi o njihovih uspehih, ki jih bo strokovno vodil in izpopolnjeval neutrudni šahovski strokovnjak tov. Hočevar st.

Po ustanovitvi kluba je mojstrski kandidat

prof. Niko Hočevar odigral simultanko na 30 deskah in je po triurni borbi zmagal z rezultatom 25:3.

Taboriški večer. — Rod »Savskih brodarjev« v Radečah je prejšnji teden zelo lepo pripravil množično tekmovanje svojega člana v taboriških spretnostih. Več kot sto pripadnikov rodu se je po vodih pomerilo med seboj. Na zaključku so pa pripravili taborni ogenj.

Trboveljska kronika

Šmo s soncem začeli in z dežjem nehali ta teden septembra, zdaj vreme se kisa, kot sredi novembra. V Svobodi so sekcije z delom pričele, občine so zbirale vse že imele. Programi za novo kulturno sezono obetajo mnogo zabave. Upam, da mere so zvezi si pravice: »Ne več naložiti, kot da se polježi, potem pa v težavah toniti in brestje.« Komunalna je naša verjetno zagrešla napako v objavi, kjer nam pravi, da podnevi bo vozila od slej smeti v Odpad. Sportniki so v nedeljo vsi kompletni nastopili. Zogobri so za las usli, da niso izrabili, saj za svoj neborben stili bi zgrubo zaslužili. Košarkar je prvi točki dva pospravil. Močno igrjo je popravil. Kar v tle rokometu, tu se mesto nam obeta — republike pravka. Odrad so posteno namočili in ga za seboj pustili. Še en ljubitelj smo v dobi tle slovesno proslavili, petinšestdesetletnico so elektrarnarji slavili. Za lepo lice Trbovelj so jubileju v tle »nebošténik, otvorili.

80-191 kliče 02

Trbovlje 02. Dne 15. t. m. je prišlo do prometne nesreče, ko je motorist Franc Fela vozil pravilno iz smeri železniške postaje proti domu Zasavja. Na mostu pri domu je prečkal cesto pešec Djuro Tubin, ne da bi pogledal, če je cesta prosta. Pri tem je dobil pešec lažje poškodbe, na vozilu je pa precej škoda. Istega dne ob 12.15 je voznik osebnega avtomobila S-1747 vozil po Savinjski cesti proti Trgu Franca Fokina. Pri hiši št. 10 se je z desne zaletel vanj motorist z motorjem S-1707. Škoda je neznatna, poškodba ni bila. Na področju postaja Ljudskih milic Zagorja, Hrastnika in Radeč ni bilo nesreč. S postaja Ljudske milice v Litiji nismo mogli do zaključka redakcije dobiti telefonske zveze.

NADNU PARIZA

»S Hudčevega otoka? Ali ni tam robija za težke zločince?«

»Seveda je. Ampak jaz nisem tak zločinec! Zeno sem zalotil v postelji z nekim sijfičnikom. Ker sem bil malo vinjen, sem se razburil in ga takoj poslal na drugi svet. Ali je morda to težek zločin, če ubiješ prasca, ki se valja po tvoji zakonski postelji? No, in zato sem se pokoril petnajst let na Hudčevem otoku. Sodnikom privoščim, da bi se jim vse žene spečale z golobradci, potem bi še videli, kako poštenjaka to razkadi!«

Tisti trenutek je pomaknila k Primož svoj stol pijana vlačuga, mu ovila roko okrog vratu, še preden se je mogel temu izogniti, in mu zagostolela v uho s hreščetnim glasom: »Ljubček, kakor vidim, se dolgočasíš! Zabave se ti hoče, kajne? Ne veš, kako znam biti sladka in ljubčevalna! Navadila te bom takih stvari, da se boš počutil kakor v devetih nebesih — in vse to samo za pet frankov!«

»Deveta nebesa za pet frankov! — Blaženi Pariz! si je na tihem mislil Primož.

»Nenetta, pusti gospoda pri miru! je zarohnel robijaš. »Saj ni znorel, da bi se s teboj!«

S temi besedami je prenesel stol z zapeljivko vred nazaj k sosedni mizi. Zenska ni ugovarjala — očitno se je »reditelja« bala.

Ta se je vrnil k Primožu in mu zašepetal: »Nekaj imam za vas — take prilike ne najdetje zlepa.« Iz žepa je potegnil zmečkan papir in izmotal iz njega kos stekla. Nato je izvlekel tza srajce vrečico, stresel ven kupček drobnih diamantov kakor praso in podrgnil z enim ob steklo.

»Ali vidite? Pravi diamanti! Po dve sto frankov vam jih dam, ker potrebujem denar. Vredni so dvajsetkrat več. Ne bo vam žal. Ali pa pogledajte tole.« Izmotal je iz vrečice še zlato uro in nekaj prstanov. (Dalje prihodnjič)

Ubogi Primož, ki je bil tolikokrat slišal praviti, da je v Parizu zvečer polno!

Naj bo že kakor koli, v kakem hotelu si bo plačal sobo za eno noč in drugi dan bo iskal dalje.

Vprašal je v hotelu na vogalu bulvarja Des Italiens: »350 frankov za eno noč — tout compris — vse vračunano.« — Oho, čedalje lepše! »Ne, tega pa ne,« si je mislil. »Se grem pa že raje pošteno najest, čeprav bo drago.«

Zavil je v znameniti restorán Pocard. Kakor kaže, bo moral prenočiti kar pod mlitil nebom, zato se bo raje dobro okrepčal. Privoščil si je izdatno buržujsko večerico in šel vsem prilikam navkljub poslušat godbo v kavarno »Du Globe«. Kdo bi mislil samo na sobo in si trafil izmučene živel!

Primož je lepo počasi srebal čokolado, užival tedaj priljubljeno melodijo, »Valencio« in ogledoval pisano družbo Parižanov in tujevc. Kar prijetno se je počutil, dokler ni godba zaigrala znane popevčice »Sous les ponts de Paris«, ki ga je predramila:

Sous les ponts de Paris la mère et les petits...

(Pot pariškimi mostovi prenočuje mati z otročki)

Kakor nalašč zanj! Tudi njemu se obeta nekaj takega. Hitro je plačal in odšel ven. Ura je bila pol enajstih. Kaj pa tista delavska prenočišča v okraju Marais?

Odkorakal je po bulvarju Sebastopolu navzdol in zavil na levo, in če je bil v Maraisu — v Močvirju. Tam so se v srednjem veku zbirali berači in potepuhi na znamenitem dvorišču »Cour des Miracles«. Čudežno dvorišče so ga imenovali zato, ker so po končanem dnevnem »delu« slepi prosjaki spet spregledali, hromi šodili, gluhozorni spregovorili. In tam, v ulicah Simon le Franc in Brise Micho, se še vedno tiščale skupaj trile zgradbe, ki so jih podjetni spekulanti izkoristili za »delavske hotele«.

Primož je vprašal za sobo takoj v začetku ulice Simon le Franc.

»Za katero imeno?«

»Izmeno? Ne razumem vas.«

»Tukaj oddajamo ležišča v štirih izmenah: od šestih do polnoči, od polnoči do šestih zjutraj, od zjutraj do opoldne in od opoldne do šestih zvečer. Tako pridejo na vrsto vsi delavci: tisti, ki delajo ponoči in tisti, ki delajo podnevi. Ležišče v skupni spalnici stane za eno izmeno dva franka.«

»Kaj pa, če bi najel sobico samo zase?«

»Takiš sobic nimamo.«

»In če bi plačal ležišče za dve izmeni, ker bi rad počival osem ur?«

»To ni mogoče. Saj menda ne mislite, da bodo nekateri ostali na cesti zato, ker bi drugi radi malo dlje poležali?«

»Ne zamerite, samo vprašal sem.«

Pozanimal se je še v drugih takih »hotelih« in se prepričal, da imajo uvedeno povsod enak sistem. Kopčenje zaslužka z množicami, kratkotrajnimi »uslugami«. Da bi šel za šest ur na skupno ležišče?

»Kaj pa, če se nalezle kakega mrčesa? Ne, ne, sprijazniti se je treba z dejstvom, da je šlo zadnje upanje po vodi. Sicer pa — ali je to taka nesreča, če prebiješ noč v Parizu na cesti? Primož se je spomnil tistih kričočih reklamnih napisov pred potovalno agencijo v bližini opere:

»PARIS LA NUIT — PARIS AT NIGHT!« — »Pariz ponoči! Nočno ogledovanje Pariza v skupinah pod vodstvom izkušenega vodnika.« — Edinstven užitek, ki odtehta eno noč spanja!

»No, torej! Kaj bi se pritoževal?« je pomislil Primož. Čaka me edinstven užitek boljši od spanja. Sicer ne bom vključen v »skupino pod vodstvom izkušenega vodnika«, a zato se bom lahko še svobodneje gibal. Nekaj mi pravi, da bo nočni obhod zanimiv. Mudi se mi pa nikamor. Tamle na vogalu hodijo ljudje noter in ven skozi nizka vrata z rdečimi stekli.

Morda je tam kavarna, morda pivnica — ali oboje: tja grem malo pogledat.

Odprl je vrata in se znašel v precej velikem, okajenem in zanemarjenem prostoru. Ni dvoma, da je zašel v pariško bežnico najnižje vrste!

Precej časa je trajalo, preden se je skozi oblake dima nekoliko razgledal. Pod nizkim stropom v ozadju se je za široko pregrado šopirila zavajena ženaka in podajala polne steklenice stražarjкам, ki so jih hitro odnašale nestrpnim gostom. — In kakšnim gostom! Okrog neštetihi miže se je gnetla pisana družina cinov, beračev, clocharov in vlačug. Le ob spodnjem delu pregrade je stal nekaj krepko raščenih močakarjev v modrih platenih delovnih oblekah in se pogovarjali z rdečelichim človekom v zavpihah rokavov, z lastnikom te bežnice. Pili so kar stojte.

»Ali niso tistole postavni fantje?« se je nenadoma oglašil tik Primoža človek s precej divjim obrazom, ki je neslišno prisedel k njegovi mizi:

tačas, ko je on gledal delavce ob pregradi.

»Veste, je nadaljeval, »to so naši coltineurji.«

»Kaj je to, »coltineur?«

»To so izbrani delavci, ki prenašajo v Hallah steklene vreče, zaslujskano malo. Večinoma so bivši gl. No, saj drugi zaslužijo preklemske malo. Večinoma so bivši atleti, ki so prej razkazovali svojo moč v cirkusih in na sejmih. Mi mogrede pa vseeno radi pridejo spet semle kak kozarec. Vas še nisem videl, tukaj, gospod! Ali morda pršete za časnike?«

»Ne.«

»No, saj me to nič ne briga. Morda ste ravno tako brezposeln kakor jaz. Odkar sem se vrnil s Hudčevega otoka, ne

POCITEK V SENU PO NAPORNEM DELU SE KAR PRILEŽE

Od kod senzacionalna vest?

»DAILY EXPRESS« JAVLJA, DA SO V SZ ŽE POLETALI ASTRONAVTI 96 km VISOKO

LIST MENI, DA BO TO JAVIL HRUŠČEV OB SVOJEM PRIHODU V NEW YORK. ASTRONAVTI SO SE BAJE VRNILI BREZ KAKIH ZNATNIH POSKODB

Pod naslovom čez celo prvo stran: »Hruščev bo sporočil novo sovjetsko zmagovalstvo: prvi ljudje vesolja so se živi in zdravi vrnili, potem ko so dosegli višino 96 km«, je objavil »Daily Express« (nedriven konservativni list) članek svojega znanstvenega sodelavca Chapmana Pincherja.

Članek navaja med drugim: »Ruski astronauti so uspeli pripraviti Hruščevu še eno izredno prvenstvo, ko so se dvignili 96 km v vesolje na sovjetskih raketah ter se nato živi vrnili. Pričakuje se, da bo Hruščev vest javno objavil med svojim bivanjem v New Yorku. Prvi vitez na raketah, so bili odposlani v vesolje drug za drugim v kabinah, pritrjenih na spremenjenih vojaških raketah. Zajeli so jih zopet, ne

da bi bili utrpeli resne poškodbe.«

»Daily Express« niti najmanj ne omenja, kako je prišel do teh informacij.

Konservativni »Daily Mail« navaja mnenje angleških znanstvenikov, da bo mogoče SZ v prihodnjih dveh dneh sporočila, da je poslala prvega človeka v vesolje. List pi-

še: »Sovjetski načrt, o katerem se je večer govorilo, obstaja preprosto v kratkem poletu — v poskusu, da se človek v kabinici rakete izstrelji približno 100 milj v vesolje in da se takoj zopet pokliče nazaj. Toda je več elementov, po katerih je moč domnevati, da bo prva sovjetska izstrelitev človeka v vesolje obstajala v popolnoma pravilnem poskusu, da se astronauti postavijo na krožno pot okrog Zemlje.« List pi-

stavlja, da je zamisel, poslati prvega človeka na kratek poskusni polet, pravzaprav ameriška. Domneva se, da bodo Američani poskušali izvesti to zamisel prihodnje pomladi.

Težko je reči, če je vest »Daily Expressa« oprta na kakšno realno dejstvo ali pa je nekak »poskusni balon«. Vsekakor bomo kmalu videli, ali bo Hruščev res kaj objavil med svojim bivanjem v New Yorku ali ne.

V BEOGRADU BO III. MEDNARODNI FESTIVAL MODE

Moda v svetu

V času od 1. do 9. oktobra bo v prostorih beograjskega sejma III. mednarodni festival mode — »Moda v svetu« z razstavo tekstila.

Na festivalu »Moda v svetu« bodo razstavljali tkanine in drugo tekstilno blago ter nove modne modele ustvarjalci in proizvajalci iz 12 držav: Francije, Italije, Vzhodne in Zahodne Nemčije, Belgije, Avstrije, Japonske, Poljske, Grške, Češkoslovaške, Madžarske in Belgije. Čeprav so razstavljavci tekstila istočasno tudi organizatorji prikaza modnih novosti, bodo obiskovalci III. mednarodnega festivala mode imeli priložnost videti modele najbolj poznanih evropskih modnih hiš. Tako bodo ponovno prikazani modeli poznane modne hiše središča iz Milana (ki je sodelovala že na prejšnjih dveh festivalih), Diora in drugih, po vsem svetu znanih modnih hiš.

Na festivalskih večerih — revijah mode — bo prikazano preko 500 raznih modelov. Tako bodo vsak večer prikazali preko sto modelov. Organizacija revije, posebno kar zadeva zabavni program, je precej spremenjena od prejšnjih. Znani orkestri in pevci zabavne glasbe bodo nastopili tudi med samo revijo in ne samo v odmorih in bodo spremljali manekene. Razen tega je pa še za vsak večer predviden nastop »gosta večera«, znanih umetnikov — igralcev, pevcev, pravkov balata, instrumentalnih solistov in drugih.

»Branko Krstanović« v Severni Ameriki

Akademski študentski zbor beograjske univerze bo pod vodstvom dirigenta Bogdana Babčiča 22. septembra odpoval na gostovanje v ZDA in Kanado. Med to veliko turnejo, ki bo trajala 70 dni, bo beograjski akademski zbor priredil koncerte v 50 mestih Severne Amerike. Zbor bo zaključil turnejo s slavnostnim koncertom 29. novembra v New Yorku.

Jugoslovanske knjige v tujini

Moskovska založba »GIHL« je objavila knjigo »Pesniki Dalmacije v dobi preporoda — XV. in XVI. stoletje«. Pred kratkim je založniška hiša »Lincolns Pragern« v Londonu izdala v angleščini »Pesni« Oskara Daviča. V kratkem bo v angleščini izšla tudi knjiga Vekoslava Kalebca »Lepota prahu«. Ugledna pariška založba »Didier« je objavila te dni kot 37. zvezek svoje ko-

lekcije »Studije o tuji in primerni književnosti«, znanstveno delo prof. francoske književnosti na filozofski fakulteti v Skoplju dr. Rudolfa Maixnera, »Charles Nodier in Ilirija«.

SODOBNE MEDITACIJE

Sleparovič žalostno modruje: — Dandanes svet ne pozna nobene razdalje več. Davi sem zajtrkoval še v Parizu, nočoj pa že sedim v Ljubljani v zaporu...

LOVSKA

Proj lovec: — Lani si trdil, da si predlanskim ustrelil deset zajcev, letos pa praviš, da jih je bilo dvajset. Drugi lovec: — Seveda, saj veš, da se zajci naglo množijo!

IZPRED POROČNEGA URADA

Urša: — No, Marjana, ali si že slušala, da je mlajšnik včeraj odvedel sosedovo katro izpred poročnega urada? Marjana: — Za vraga, kaj pa je napravila? Spela: — Prav nič — za ženo jo je vzel!

ZAKONSKA

Zdravnik: — V katero zdravilišče pa naj pošljem letos vašo ženo? Mož: — Kamor hočete, samo v Bohinj ne, kajti tja bom šel letos jaz!

KAKO SE NAPRAVI MREŽA

Učitelj: — No, Janezek, ali veš, kako se napravi mreža? Janezek: — To je pa čisto enostavno: najprej vzamemo vse polno luknj, potem jih pa zvezemo skupaj — in mreža je naredena!

NAMESTNIK

Meta: — Tvoj mož je zdravnik, a navzile temu večkrat za dalj časa odpotuje. Kako to? Rezka: — Saj si dobi vselej kakšno namestnika! Meta: — A tako! Potem ti pa ni nobene sile!

Pepce pripoveduje

Je že vrag, če je poneti tema in če ne najde prave telefonske številke. Zato je razumljivo, da ga je zadnje dni lomil tudi Pepce. Zamenjal je telefonske številke (v temi je namreč težko najti pravo telefonsko številko v imeniku, tudi če imaš vzglednice s seboj) in zato tudi ni mogel doklicati nikogar pri Elektro-Trbovlje. Zato je bila tudi tisti večer tema v hiši na Trgu revolucije, števil. 11, ker ni bilo nikogar, da bi popravil električno napeljava.

Z glaslike veseli v Gabrovki, kjer sem se zadel ob klop, ki je bil bolj podoben hudiku kot pa angeljku, sem jo ravnal v Litojo v restavracijo in poučil steno osebe, naj ne skopari tako hudo s krubom in zemljami, kakor je v tork, 6. septembra popoldne, kšeti je kšeti. Zato sem tudi sam v nedeljo dopoldne na igrišču kiskovske Svobode skušal nagovoriti sodnika, ki je bil dolečen, da sodi tekme, naj jo sodi, ko je že prišel v Kisoce, pa ni bilo uspeha. Popoldne sem v Zagorju pomagal nekaterim prenapetim navijačem Proletarca posojati sodnika, a sem se zadnji hip spomnil, da zaradi tega lahko »fašem« kakšno odočko sodnika za prokreško. Zato svetujem tudi tistim, ki so se v nedeljo drli, da je bolje, če prihodnje ne store kaj takega, ker... Saj veste!

Ko sem pomagal spraviti vozniku »fičota« iz vode v Stopah na cesti Zagorje-Loke, kamor je zapeljal v nedeljo dopoldne kitič b temu, da je bilo na vidnem mestu razglašeno obvestilo o nevarnosti vožnje, sem šel v hrastnik pomagat iskati bolnikom še tisto edino stranišče, ki je dika in pones vseh hrastnih ambulanc. Ko sem ga našel, sem bil kar vesel.

Trbovljav sem moral ob zadnjem dežju skakati čez stopnice, ki drže k Delavskemu domu, ker je voda drla čez nje kot iz škata. Potem sem se še spomnil oglasnih omari na Trgu revolucije, še posebej tiste, ki že nekaj časa samev brez sipe. Ker sem že pri siph, bi prošil še restavracijo na Vodah, naj po več kot enem letu nadomesti še manjkajočo sipo pri vstopu v veliko dvorano, ki so jo tako lepo na novo »prenapeljali«. Če sipe ne dobe nikjer, naj se oglasijo pri meni, jo bom jaz »vrihtal«. Ko sem jo pa mahnil v gostišče Svobode II v Zg. Trbovljav, da bi povedal tistim staršem, ki še ob 9. uri zvečer sedijo v gostilni in ne pominjajo na otroke, ki jih imajo s sabo, da jih je treba spraviti spat, bi se mi bilo skoro pripetilo, da bi nasprotni slastičarje zadržil v potok. Tam so namreč polomljene planke, da lahko telebneš v Trbovljske v družino rib, ki so jih zasačili v potok prišli domači ribiči. Na srečo v domačem potoku še ni morskega volka. To bi bila senzacija, če bi me pojedel in pa odgriznil nogo.

Do prihodnjice vsem lep pozdravi

Vaš Pepce

Iz filmskega sveta

SE VEDNO VALENTIN — Pred kratkim je bila v filmskem mestu Hollywood komemoracija ob 34-letnici smrti idola nemega filma, Rudolfa Valentina. Komemoraciji je prisostvovalo petdeset starih dam. Zaina slovesnost je bila pred Valentinov grobnico v Hollywoodskem Memorial Parku. Tokrat sta bila govornika znana umetnika nemega filma in Valentina prijatelj, James Kirkwood in Belle Martell. Tudi tokrat, že tretje leto zapovrstjo, ni bilo na tej slovesnosti znane dame v črnem, ki je, kot znano, po smrti Rudolfa Valentina vsako leto prihajala na grobnico s šopkom rdečih rož.

Film govori o bataljonu nemških kaznjencev, ljudi iz vojnih enot, ki so dezertirali in odpovali poslušnost nemški komandi. Film s precejšnjim uspehom prikazuje v Nemčiji. Za nas je ta film pomemben z druge strani. Glavni moški vlogi igra slovenska igralca Bert Sotler in Stanislav Ledinek. Medtem ko nam je prvo ime znano že iz našega filma, je drugo, vsaj pri nas, še nepoznano. Stanislav Ledinek je danes član berlinskega »Schiller Theatra«, razen tega je pa še filmski in televizijski igralec.

GARY COOPER OZDRAVEL

Kot vse kaže, je poznani in priljubljeni filmski igralec že toliko ozdravel od težke operacije, da bo prav kmalu pričel s snemanjem filma »Prvi vlak iz Babilona«. — Novica, da je Gary zbolel, je zaskrbelo mnoge ljubitelje in oboževalce tega filmskega zvezdnika. V Parizu je na primer neki večji kinematograf takoj pričel s predvajanjem filma »Komu zvonči«.

»BRIDKA DEDIŠČINA« — Film »Bridka dediščina« je iz

serije filmov z ameriškega Zahoda in obdeluje že v vseh variantah obdelano snov o slavnem banditu Jesse Jamesu. V njem pa ne nastopa on, temveč njegov »sin«, ki se je s stricem vrnil v svojo ožjo domovino, da bi se posvetil mirnemu trgovanju in si s poštenjem pridobil ugled med domačini. Toda ti ga zaradi očetove preteklosti še vedno sovraži in mu skušajo na vse načine onemogočiti življenje v kraju. Obtožilo ga celo ropa v banki, toda vse se končno dobro loti.

Hude posledice zaradi tekočine

STRAH PRED B. B. — Robert Wagner bo snemal v Parizu film z Brigitte Bardot. Tako, ko je bil podpisan dogovor, je Wagnerjeva žena, hollywoodska igralka Nathalia Wood, izjavila: — V Parizu potujem skupno z možem. Ne želim, da bi bil sam. Razen tega sem slišala nekaj neprijetnih zgodbic o tej Brigitte. Nesreča nikoli ne počiva! Lahko bi prišlo do »kratkega stika« v trenutku, ko sta objeta in se poljublja. Moja prisotnost bi bila v tem primeru dobrodošla, ker s tem lahko pravčasno preprečim še večjo »nesrečo«.

Nenavadna nesreča se je pripetila v neki vasi blizu Belforta. Zaradi megle je vozač neke avtociisterne na ovinku izgubil oblast nad vozilom, ki je treščilo v vogal kavarne v začetku vasi. Trešenje je bilo tako močno, da je cisterna počila in se je iz nje razlila močna kislina, ki je bila namenjena neki tovarni v Alzaciji. Vozač je postal prva žrtev nesreče. Ni se mogel rešiti iz kabine in kislina ga je tako močno poškodovala, da je v groznih bolečinah umrl, ne da bi mu mogli reševalci še pravočasno pomagati. Ljudje se pa tudi niso mogli vozilu približati zaradi duševnega pila, ki se je dvigal iz kislina. Kislina, ki je tekla po cesti, je napravila zrak že kar neznosen. Kakih 50 oseb, ki so stanovala tam blizu, je bilo treba odstraniti, ker bi jih plin lahko zadušil.

Pridružila pa se je še nevarnost ognja. Kislina je namreč neke uničila električni kabel ter povzročila kratek stik. Plameni so že zajeli del hiše, v kateri so ljudje spali. Po nesreči je gospodinja stopila v lužo kislina in so jo morali takoj težko poškodovano odpeljati v bolnišnico. Kislina je pa okropila še štiri potnike v avtomobilu, ki je privoščil za avtociisterno prav v trenutku, ko se je pripetila nesreča. Vozač tega avtomobila je sicer tudi dobil opekline, vendar je še uspel prepeljati ženo in sinova v bolnišnico. Med reševanjem je pa bilo še nekaj oseb poškodovanih.

Z OTROKOM PADEL S SEŠTEGA NADSTROPJA — Da bi bolje videl umetne ognje, se je neki 35-letni železniški uradnik povzpел v šest nadstropje neke nedokončane stavbe. S seboj je imel dveletnega otroka. Stopil je skozi vrata, za katera je mislil, da drže v stanovanje, v resnici so pa bila vrata k dvigalu. Padel je v votlino in po tleh s seboj še otroka. Pri padcu je bil na mestu mrtev, medtem ko se je padec za otroka na očetovem telesu ublažil. V bolnišnici so ugotovili, da bo otrok ozdravel.

ROMAN V NADALJEVANJU

Skrivnost dveh bratov

42

»Leslie!«
S tesnobo v srcu je splezal navzdol.
»Leslie!«
Le posmehljiv odmev je slišal iz male dupline na koncu tega prostora. Moški in ženska, ki sta se pred nekaj minutami tu borila, sta izginila...
»Leslie!«
Ves zahrpan od bojazni za dekleta je Dick klical in klical njeno ime. Zraven postelje je opazil par ženskih čevljev, spodaj pod jaškom so pa ležale tri izpraznjene patrone puške.
Ko je Dick Alford nato posvetil navzgor, je opazil v jašku vzdane železne klinke. Po tej poti sta torej izginila...! S skokom je že pograbil za prvi klin in pričel plezati kvišku.
»Ne, beg skozi jašek je nemogoč«, je dejal ves skrušen Gilderju, ko se je Dick upehan vrnil k njemu. »Na vrhu jaška je železna mreža. Nedvomno je miss Gine, ko je skozi odprtino opazila nebo, streljala skozi mrežo.«
Gilder si je ves obupan segel v svoje osive lase.
»Toda kam sta, za božjo voljo, odšla...?«
Medtem je prispel tudi Puttler z nekaj ljudi Scotland Yarda. Vsi so začeli obkavati stene in tla, centimeter za centimetrom. Nikjer pa niso našli na kak votel odmev. Nikjer ni bilo niti najmanjše luknje, z izjemo neke približno petnajst centimetrov široke špranje, skozi katero je odtekala iz neke skale prihajajoča voda. Tudi pod mizo, na kateri je ležala debela plošča, so hoteli iskati, toda niti vsi štirje je niso mogli premakniti za las.
»Čudno!« je dejal Gilder, ko je gledal ta neroden kos pohištva. »Kakaj plošča ne leži vodoravno?«
Tedaj so opazili, da so bila tla rahlo nagnjena.
Ker se je medtem že pojavil naročni kovač, je Alfred predlagal, da najprej zlozijo ozka vrata v zgornjem prostoru.
Z vlomilnim železom in diletom, drogovi in vzvodi so vsi delali več kot pol ure, preden je ključavnica z zamoklim pokom popustila. Vstopili so v prostor, ki je bil po obliki in velikosti podoben pro-

storu, ki ga je odkrila Mary Wenner. Toda tu so manjkale kamnite klopi, a zarjavele verige za roke in noge, ki so jih v prostoru našli, so pričale, da je bila tu nekoč ječa. V kotu je še stal medlo bel človeški skelet. Kdo je pač bil tisti nesrečnik, ki je moral v tem podzemeljskem prostoru poginiti tako grozno...?
Sredi prostora je bila velika, okrogla luknja, iz katere se je slišala kaplajoča voda.
»Vodnjak!« je dejal Dick Alford, ko je s svetilko posvetil v luknjo in jo počasi spuščal v globino. Kakih petnajst metrov globoko je bila gladina vode. Stari zidarski mojstri so tu opravili odlično delo, kajti zelenkasto zidovje je bilo še popolnoma nepokvarjeno.
Tedaj je pa Dicku srce naenkrat prenehalo bti: iz neke na videz cele stene se je pokazala neka roka — bela, ozka roka, na kateri se je zasvetil briljant, ki ga je fant predobro poznal. Vrv se je izmuznila iz njegovih trepetajočih rok, svetilka je padla v vodo, zacvrcala in ugasnila.
»Hitro mi dajte drugo svetilko!« je zavpil Dick. »In vrv, Hitro!«
Da je potrebna še druga vrv, nato prej ni ničesar mislil. Tako je trajalo celo večnost, preden je Puttler prinesel z gradu drugo vrv. Ko so konec vrvi navezali na dolgo vlomilno palico in jo privrtili na okvir, se je Dick spustil po njej v globino.
»Stojte!«
Na mestu, kjer se je pokazala Lesliejeva roka, je bila majhna, štirioglasta odprtina... Takih lukenj je bilo vzdolž sten vodnjaka še več. Najbrž so bile to značne odprtine za hodnik za zidovi.
»Dajte mi vlomilni drog!«
Ko je Dick držal ročaj svetilke v zobe ter z rokami in drogom poskušal odprtno v zidu povečati, se je kmalu prepričal, da je njegovo delo nesmiselno: te skale razstreliti lahko samo dinamit!
»Umaknite se od zidu — poženite se stran!« je tedaj zavpil Gilder.
Dick Alford je tisti trenutek zagledal zamazano roko, ki se je pokazala iz neke luknje. In opazil se, kako se je zablskalo neko jekleno rezilo. Občutil je, da je vrv začela popuščati, ker jo je neko preprezal. Začutil je sunek — in že je zdrvel v globino, v ledeno mrzlo vodo.
Ko je ves prestrašen spet pokazal glavo iz vode, je videl, da nekdo spušča drugo svetilko v globino. Gilder je zavpil:
»Oprimito se vrvi svetilke, da se boste lahko držali nad vodo. Drugo vrv takoj dobiti!«
Dick Alford je mehanično ubogal, kakor mu je bilo naročeno. Z očmi je strmel proti tisti odprtni v steni, prav tako Puttler, ki je zgoraj ležal na trebuhu, z glavo in rameni slonel preko roba zidu vodnjaka, z revolverjem v roki pa meril proti mestu, kjer se je prej pokazala zamazana roka, ki je preprežala vrv.
Konec odrezane vrvi je prispel do njega, toda Alforda je prevzemal občutek, da bo v tej temni luknji poginil. Ledeno mrzla voda je hromila njegove noge in čutil je, kako se mrz razpršuje njegovemu sru...

»Dick!« je zašepetal neki glas iz odprtnice prav nad njegovo glavo.
»Dick, oprimito se moje roke!«
Na pol oмотen je Alford iztegnil roko, čutil, kako se je nekdo oprjel njegovega zapestja... Potem se je pa onesvestil.
Ko se je spet zavedel, je ležal že zunaj pod nebom v toplem sijaj jenskega sonca.
»Kje je Leslie?« je vprašal, naslonjen na komolce.
Vsi, ki so stali okrog njega, so se vprašujoče spogledali. Ali se mu blede...?
»Puttler, kako sem prišel venkaj?«
»Gilder je šel po vas. Po vrvi smo ga spustili za vami.«
»Toda Leslie me je vendar držala za zapestje!« je zaklical vznemirjen. »Saj ste to vendar lahko opazili od zgoraj, Puttler!«
Defektiv je zmajal z glavo.
»Videl sem le, da ste se z levico oprjel zidu.«
S težavo je Dick vstal in se utrujen oprjel za čelo: ali je sanjal...? Je bil morda to začetek agonije, ko mu je nekaj samo prišlo pred oči? Toda prstan! Prišeje lahko, da je bil na roki, ki se mu je nudila v pomoč, Lesliejin briljantni prstan! Saj ga je vendar videl! Ne, ni se mu sanjalo. Da, doli, globoko pod zemljo je ženska, ki jo ljubi — ne more pa za njeno rešitev storiti ničesar...

57.

Leslie Gine je vedela zanesljivo, da prečni hrastov tram ne bo popustil. Tvegala je, da je sedla, vendar si je z očmi mašila usesa, da ne bi slišala tistega strašnega divjanja nad seboj. Podoben napad je moral imeti Harry po umoru Thomasa, ko je razbil pohištvo v svoji sobi, potem pa v paničnem strahu zbežal v svoje podzemeljsko skrivališče. Počasi so se ji roke povesile. Vtrala bogu, da je besnenje nad njo končno ponehalo. Čula je samo še stokanje in vzdihovanje, ki pa ga je na srečo le še nekako prenašala.
Oddahnila se je in pogledala na uro. Bilo je poldne. Ob tej uri so ljudje prav gotovo v parku. Vstala je, da izvede premisljen načrt. Ko je stala pod jaškom, je izstrelila tri kroglice skozi palčasto mrežo vrh jaška. Tretji strel je opazil eno izmed železnih palic, ki je ob udarcu kroglice zamolklo zabrnela.
V zgornjem prostoru je bilo vse tiho. Naenkrat je pa zaslišala Harryjev glas. Bil je tih, proseč.
»Leslie!«
Da bi ga laže razumela, je šla na stopnice.
»Ljudje prihajajo, Leslie! Kaj ne, da boste rekli, da vam nisem hotel storiti nič zalega?«
»Seveda, seveda!« mu je vneto pritrdila.
Tako nato je bilo slišati zgoraj hojo korakov in ropot. Harry je dejal:
»Halo, Dick! Upam, da se nisi preveč bal za naju, kaj ne?«
(Dolge prihodnje)